

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata:
Amerikoje ir užsieniuose
metams \$4.00
pusei metu \$2.00
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
Address:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 47

SOUTH BOSTON, MASS., LAPKRIČIO (NOVEMBER) 22, 1961

56-tieji Metai

"Keleivio" Telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro Numerio Kaina 10 Centų

Amerika Sutrukdė Fašistų Perversmą Dominikonuose

Amerikos Karo Laivai ir Lėktuvai Išbaidė Trujillo Brolius iš Dominikonų Respublikos; Trujillo Šeimos Diktatūra Atrodo Galutinai Palaužta Toje Respublikoje; Ten Laukiama Naujos Valdžios.

Sekmadienį lapkričio 19 d. Dominikonų respublikoje buvo beįvyksta karškas perversmas, bet jis neįsėdė. Perversmą ruošė du nušautojo diktatoriaus Trujillo broliai, abu generolai ir abu ėję visokias puošnias pareigas jų broliui per 30 metų diktatorių Dominikonų respublikoje. Broliai Trujillo, po diktatoriaus nušovimo, buvo pasišalinę iš krašto, tik diktatoriaus sūnus, irgi generolas, buvo pasilikęs krašte ir ėjo kariuomenės vado pareigas.

Pereitą savaitę Trujillo broliai grįžo iš užsienio namo ir tuoj pasklido žinios, kad jie ruošiasi daryti karšką perversmą, nuversti prezidento Balaguer vyriausybę, kuri po diktatoriaus galo nedrąsiai vedė kraštą prie demokratiško tvarkymosi, bet tą darė nedrąsiai ir vis atsižvelgdama į Trujillo šeimą...

Kaip tik žinios apie ruošiamą perversmą Dominikonuose pasiekė Washingtoną, tuoj buvo duotas įsakymas karo laivams plaukti prie Dominikonų respublikos, o karo lėktuvai pasirodė ir virš tos respublikos.

Perversmininkai greit suprato, kad jų bandymas eis niekais ir abu Trujillo broliai vėl susipakavo lagaminus važiuoti į užsienį, o Dominikonų armijos vadas jaunasis Trujillo nelaukęs nė savo dėdžių pabėgo iš krašto.

Kai Amerikos karo lėktuvai pasirodė virš Dominikonų teritorijos, tos respublikos gyventojai džiaugsmingai šaukė: "Dabar tikrai diktatūros galas!"

Ši pirmadienį Trujillo šeimos diktatūros pelėšiai Dominikonų respublikoje jau šluojami lauk, kalbama apie naują vyriausybę, kuri bus sudaryta iš opozicinių partijų ir išvalys kraštą nuo 30 metų diktatūros palikimo.

SEGREGACIJOS GEDA

Šokėjų grupė iš Indijos lankosi Amerikoje ir keliose vietose jau turėjo visokių nemalonių dėl rasinės segregacijos pietinėse valstijose. Šokėjų grupė nutarė atskliausti savo krašto ambasadoriaus Washingtone, ar jai testui numatyta maršrutas, ar lankyti tik tas valstijas, kur rasinė segregacija netrukdytų jai pasirodyti be kliūčių ir nemalonių.

Indijos šokėjai čia pakviesti su valstybės departamento laiminimu.

11 Metų Mergaitė 4 Dienas Juroj

Lapkričio 16 d. jūroje labai toli nuo Bahamos salų buvo atrasta mažame laivelyje 11 metų mergaitė viena ir vos gyva. Mergaitė 11 metų kartu su tėvais buvo išvykusi į jūrą, bet jų laivas nuskendo ir tik laivo kapitonas ir ta mergaitė išsigelbėjo. Laivo kapitonas buvo ištrauktas iš vandens tris dienas anksčiau, su jo laivelyje buvo atrasta kita 7 metų mergaitė, bet nebe gyva.

Išgelbėta mergaitė yra Terry Jo Duperrault iš Wisconsin, laivo kapitonas Julien Harvey išsėlbėtas iš jūros nusižudė. Iš laivo buvusių žmonių bėra gyva tik ta 11 metų mergaitė. Policija aiškina, kas atsitiko laive, spėjama net, kad J. Harvey ar nebus tos nelaimės kaltininkas. Mergaitė ligoninėje sveiksta nuo badavimo ir saulės nudegimo. Kai ji pasveiks kiek, policija bandys iš jos išgauti, kas laive atsitiko. Žuvo mergaitės tėvai, brolis 14 metų, sesuo 7 metų ir kapitono Harvey žmona.

Vyskupai Vis Dar Reikalauja Pinigų

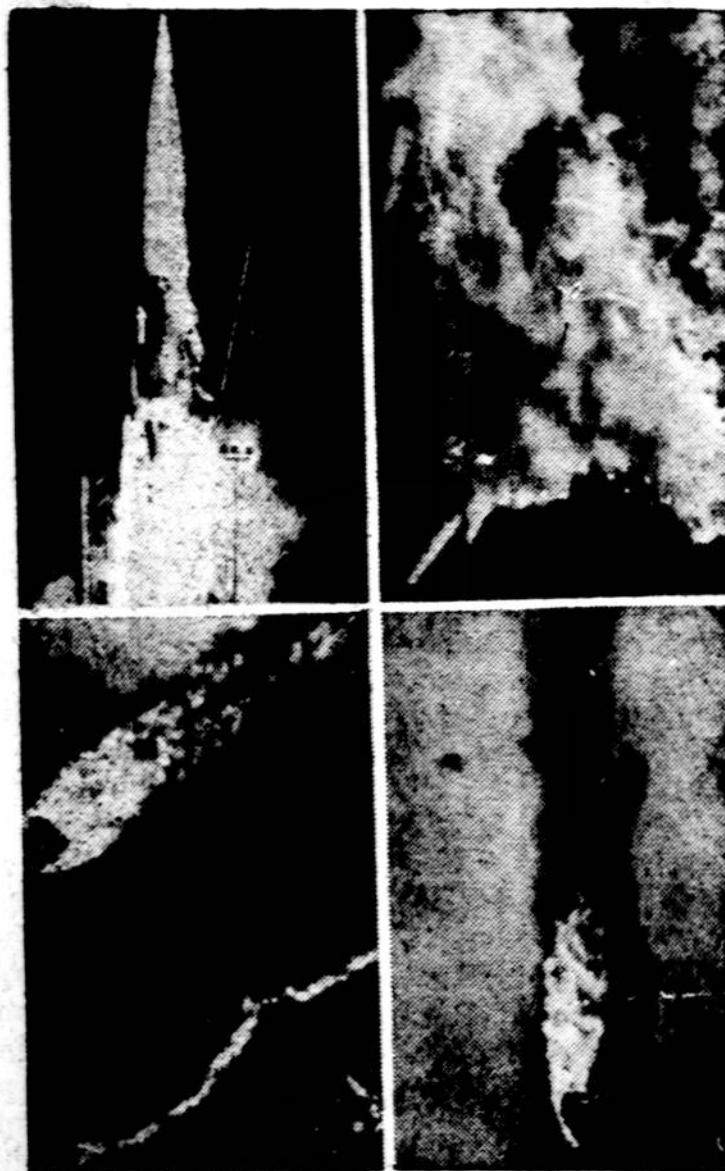
Romos katalikų vyskupų suvažiavimas pereitą savaitę vėl pasisakė dėl mokyklų šelpimo iš Amerikos federalinio izdo. Kardinolai, arkivyskupai ir vyskupai nutarė, kad jeigu vyriausybė šelpis iš federalinio izdo viešųjų mokyklų, ji turi duoti pašalpas ir privatinėms parapijų mokykloms. Iš to vyskupų nutarimo aišku yra, kad jų įtakoję esantieji kongreso nariai bus priešingi viešųjų mokyklų rėmimui, jei kartu nebus duodami pinigai parapijinėms mokykloms. Kadangi kongrese yra žmonių, kurie viešosioms mokykloms pinigų nenori skirti, nes tai esąs "vietos reikalas," tai šitie konservatoriai kartu su vyskupų šalininkais gali ir vėl sutrukdyti paramos davimą viešosioms mokykloms.

Nikita Trumpins Kai Kam Jų Kelnes

Nikita Chruščiovas dabar važinėja po plačiąją Sovietiją, daro inspekcijas ir duoda "vėlinių" tiems valdininkams, kurie neparodo eikiamo uolumo ir mokėjimo vyresnybei įtikti. Tačiau Chruščiovas grąsino valdininkams, kad jis privers juos vaikščioti ir žiemomis metu trumpomis kelnėmis, jei jie nepadidins medvilnės gamybos, kaip Chruščiovas jiems yra įsakęs.

Trumpakelniai valdininkai gal ir pasirodys Taškento gatvėse kitą dieną, kada bus paskaičiuota, kiek medvilnės gamyba pakilo ar ne pakilo.

ŠITAIP LĖKĖ RAKETA SU BEZDZIONE

Viršuje kairėje išsauta raketa, dešinėje ji sprogsi po 30 sekundžių, apačioje kairėje 82 pėdų raketos viena dalis krenta žemyn, dešinėje mašinų dalis lekia į rytus. Bezdžionė nebuvo aprūpinta apsaugos priemonėmis, todėl žuvo, bet ji buvo išmokyta vandens siurbliu valdyti.

Suomių Prezidentas Lanko Chruščiovą

Suomijos prezidentas ši penktadienį turi pasimatymą su Chruščiovu net Sibire, Novosibirsko mieste, kur Chruščiovas daro inspekciją. Ten suomių prezidentas bandys susitarti su Rusijos valdovu, kad "pasitarimų dėl bendro gynimosi" visai nebūtų, kaip rusai to reikalauja. Rusų pranešimai sako, kad Suomijos prezidentas vyks ta taktiką, kad "bendro gynimosi," bet suomių šaltiniai sako, kad Kekkonen nori įtikinti rusų diktatorių, kad jokie pasitarimai nesą reikalingi.

Prezidentas Kekkonen išvykdamas iš Suomijos atsisveikins su tauta sakė, kad Suomija siekia išlaikyti savo neutralumą ir nepriklausomybę.

SVEIKINA LATVIJĄ SVENTĖS PROGA

Valstybės sekretorius D. Rusk Latvijos tautos šventės proga lapkričio 18 d. pasiuntė Latvijos atstovui Washingtone sveikinimą ir amerikiečių tautos vardu pareiškė viltį, kad "latvių tautos siekimai vėl bus įkūnyti amerikiečių Latvijos valstybėje." Valstybės sekretorius vėl patvirtina Amerikos nusistatymą nepripažinti Latvijos įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Valstybės sekretorius sako, kad Amerika remia toliau latvių tautos teisę laisvai apsispręsti ir laisvai gyventi.

Rockefelleriai Po 31 Metų Nutarė Skirtis

New Yorko gubernatoriaus N. Rockefeller nustebiną visą kraštą paskelbdamas, kad jis ir jo žmona esą sutarė išsikirti ir vėliau prašys teisės skirytis kurio nors kitoj valstijoje, o ne New Yorke. Rockefelleriai turi 5 vaikus, visi jau suaugę ir yra vedę jau 31 metai.

Sekmadienį N. Rockefeller gavo žinią, kad jo vienas sūnus, 23 metų Michael, yra dingęs kažkur Naujojoje Gvinėjoje ir tėvas skrenda į N. Gvinėją bandyti surasti dingusį sūnų.

Spauda spėlioja, kad N. Rockefellerio skirytis, jei jos įvyktų, gali pakenkti New Yorko gubernatoriaus politinei karjerai.

Kongo Kareiviai Nužudė 13 Italų

Kongo respublikoje praeitą savaitę Kongo kareiviai nužudė 13 italų lakūnų kurie beginkliai pateko į Kongo karių rankas ir tuoj pat buvo nužudyti, bet prieš mirtį jie dar buvo mušami ir kitaip kankinami. Italai lakūnai dirbo Jungtinių Tautų organizacijos transporto srityje ir su transporto lėktuvais nusileido Kindu aerodrome. Ten Kongo kareiviai juos suėmė ir tuoj pat nužudė, bet JT organizacija manė, kad lakūnus pasiseks dar gyvus išvaduoti ir su kareiviais bandė derėtis.

Italus lakūnus nužudė Gizengos kareiviai.

Vokiečių Vadas Adenaueris Tariai Su Prezidentu

Vokietijos Vadas Atvyko Tartis su Prezidentu Dėl Berlyno Klausimo Sprendimo; Vakarų Valstybės Vis Dar Nesusigiedojo Tuo Klausimu; Be Vokietijos Pritarimo Amerika Nenori Derėtis su Nikita.

Prezidentas Smerkia Fašistų Veikimą

Prezidentas Kennedy pereitą savaitę kalbėjo pietinėje Kalifornijoje, kur paskutiniu metu pradeda gyvai reikštis įvairios fašistinės ir perdėtai nacionalistinės organizacijos. Prezidentas neįvardijo tų organizacijų, bet klausytojams aišku buvo, kad jis turėjo galvoje tokias organizacijas kaip John Birch draugija, "American" partizanai ir panašias mirusio senatoriaus McCarthy pėdomis einančias fašistines viešas ir pusiau slapas organizacijas, kurios visos ieško "komunistinio priešo" krašto viduje ir randa jį ten, kur jo nėra.

Prezidentas įspėjo tokių organizacijų narius ir vadovus, kad jų veikla kenkia kraštui ir didina krašte nesantaiką.

Mirė Sam Rayburn Atstovų Rūmų Pirm.

Pereitą ketvirtadienį Texas valstijoje, Bonham mieste mirė atstovų rūmų pirmininkas Sam Rayburn, sulaukęs 79 metų amžiaus. Jį pakirto vėžio liga ir gydytojai jau prieš kelias savaites buvo nustatę ligą ir "ake, kad ligoniui nebėra vilties pagyti.

Sam Rayburn 17 metų išbuvo atstovų rūmų pirmininku ir buvo daugelio demokratų partijos kongresų pirmininkas. Jis buvo populiarius visame krašte ir jo laidotuves, be gausybės kongreso narių, buvo nuvykęs prezidentas Kennedy, buvęs prezidentas Truman ir buvęs prezidentas Eisenhower.

FROL KOZLOV

Chruščiovo dešinioji ranka

Amerikon atvyko Vakarinės Vokietijos vadas dr. K. Adenauer tartis su prezidentu Kennedy dėl Berlyno klausimo vienokio ar kitokio sprendimo. Su rusais tuo reikalu teks derėtis, bet kokias nuolaidas galima daryti ir ko iš rusų mainais reikalauti, tą Amerikos vyriausybė nori sutarti pirmiausiai su Vokietija, o paskui ir su kitais sąjungininkais. Nuomonių skirtumas tarp Vakarų valstybių tuo klausimu dar nėra pašalintas ir pats Vokietijos vadas iš Washingtono vyks į Londoną ir Paryžių ir bandys Vakarų sąjungininkų nuomones suartinti.

Vokietija dabar yra Amerikos sąjungininkas, o todėl jos nuomone tenka rimtai skaitytis, nes kitaip vokiečiuose vėl gali atsirasti noras tartis tiesiai su rusais ir su jais susiprasti. Bet tokiame atsitikime Vokietija jau nebebutų Vakarų sąjungininkas. Susitarimo su rusais šalininkų Vokietijoje yra ir daug kas iš jų prisimena Hitlerio ir Stalino sutartį ir nevengtų tų dviejų diktatorių keliu eiti. Kiti vėl prisimena Rapallo sutartį, kada demokratinė Vokietija buvo susitarusi su Sovietų Sąjunga po pirmojo pasaulinio karo. Tada rusų bolševikai ir vokiečių nacionalistai bendrai šūkavo ir rėkavo prieš Versalio "diktatą" ir bendrai ruošėsi tą "diktatą" laužyti.

Vokietijos vadas Adenaueris išbuvo Amerikoje 3 dienas ir per tą laiką jis turės kelis pasikalbėjimus su prezidentu ir valstybės sekretoriumi. Pasitarimai bus svarbūs tuo, kad paruoštų dirvą deryboms su rusais ir gal prives prie Vakarų valstybių vieningo nusistatymo Berlyno klausimu.

Kas Užmušė Kongo Politiką Lumumbą?

Jungtinių Tautų viena komisija, paskirta išaiškinti, kas užmušė Kongo politiką Lumumbą, pereitą savaitę paskelbė savo pirmą pranešimą. Komisijos nariai Konge visai nebuvo, bet rankiojo žinias iš visokių liudininkų apklausinėjimo.

Savo pirmame pranešime komisija paduoda net tris versijas, kaip Lumumba buvo nužudytas. Vieną versiją komisija skaito rimčiausia, bet nenurodo šaltinių, iš kur ji žinias gavo.

Pagal tos komisijos pranešimą, Lumumba buvo nužudytas Katangoje gal net pačiam tos provincijos prezidentui Čombe stebint.

Suomijos neutralumas

Sovietų Rusija neseniai pasiuntė Suomijai keistą laiską (notą) ir kvietė suomių pasitarti dėl bendro pavojaus iš vokiško militarizmo ir revanšizmo. Jokio "bendro pavojaus" nėra. Tą žino suomių, tą žino ir rusai. Bet rusai išgalvoja pavojų ir pasiremdami sutartimi, pasirašyta 1948 metais, reikalauja bendrų pasitarimų "vokiškam pavojui" atremti.

Rusai pakvietė suomių "tartis" tuo metu, kada Suomijos prezidentas Kekkonen lankėsi Amerikoje ir čia kalbėjo apie Suomijos neutralumą ir norą turėti gerus santykius su Rytai ir Vakarais. . . Rusų pakvietimas buvo grubus priminimas suomiams, kad jie negali būti neutralūs, kad rusai laimėjo karą prieš suomių ir juos apipilė, o todėl turi teisę reikalauti iš suomių meilės ir "bendro gynimosi" dargi prieš nesamą pavojų.

Rusai savo laiską suomiams dėl "bendro pavojaus", daug ir pikta kalbėjo apie Norvegiją ir Daniją (NATO kariškos sąjungos nariai), esą tos dvi valstybės susidėjo su vokiečių militaristais, duoda vokiečiams karo bazes ir tas sudaro tą "bendrą pavojų" dėl kurio reikia tartis. Piktas minėjimas norvegų ir danų daromas ne be tikslo. Rusai deda dideles pastangas suardyti NATO karišką sąjungą ir, kviesdami suomių tartis dėl vokiško pavojaus, taiko į danus ir norvegus, kad jie trauktųsi iš Vakarų bendro fronto, arba rusai privers suomių duoti jiems Suomijos kariškas bazes, o gal sugalvos kokį nors kitą būdą bausti suomių už jų gerų kaimynų danų ir norvegų artimą bičiulystę su Vakarais.

Suomija yra nepriklausoma, nors ir pralaimėjo du karus prieš savo didelį ir plėšikišką kaimyną—Sovietiją. Suomių savo nepriklausomybę išlaikė tik todėl, kad geriau ryžosi gintis visomis išgalėmis, negu nusilenkti rusų reikalavimams dėl karo bazių ir dėl atidavimo dalies savo žemių. Suomių taip narsiai ir ryžtingai gynėsi, kad rusai skaitė naudingiau Suomiją palikti nepriklausomą negu bandyti ją užkariauti ir smurtu subolševikinti.

Bet suomių žino, o rusai visai to ir neslepia, kad Suomijos nepriklausomybė yra gerokai ribota. Maskva jau pakartotinai kišosi į Suomijos vidaus reikalus ir dabar vėl grąšina kištis, jei Suomijos susidarytų Maskvai nepatinkama vyriausybė. Vien dėl rusų spaudimo Suomija turi vyriausybę, kuri prie kiekvienos progos mušasi į krutinę ir rodo savo draugiškumą Maskvai, bet ir toki, prezidento Kekkonen ir parlamento mažumos remiama vyriausybė rusams nesugeba įtikti. Reikalavimas derėtis dėl bendrų gynimosi priemonių yra grąšinimas, kad suomių ir toliau laikytų prie valdžios vairo rusams priimtina vyriausybę, gal įtraukiant į ją suomių komunistus, ir kad jokių būdu į vyriausybę neįeitų žmonės, kuriais rusai nepasitiki.

Vargu buvo supuolimas, kad suomių gavo rusų kvietimą "tartis dėl bendro pavojaus" kaip tik tuo metu, kada suomių prezidentas Kekkonen lankėsi Amerikoje. Ne be reikalo rusai pikta mini norvegus ir danus, kad jie susidėjo su vokiečių militaristais. Tikslas yra aiškus—atitraukti suomių nuo jų Skandinavijos kaimynų, arba priversti tuos kaimynus trauktis iš NATO. Tikslas yra aiškus parodyti suomiams, kad jie, nors ir nepriklausomi, bet gali vesti tik tokia užsienio politika, kuri rusams visais žvilgsniais yra priimtina. Rusų tikslas yra aiškus ir dėl Suomijos vyriausybės sąstato. Rusai jau yra parodę ir vėl rodo, kad jie nepakęs Suomijos vyriausybėje žmonių, kuriuos jie skaito rusams neprielankius. Suomai tą žino. Jie vengia visko, kas rusų akyse galėtų būti įžiūrama kaip provokacija, bet rusai nėra patenkinti ir norėtų suomių arčiau priglauti prie savo krutinės, kad galėtų jų nepriklausomybę visai užsmagti. Suomijos prezidentas paskelbė parlamento rinkimus, (normaliai jie būtų vykę tik 1962 metais), tikėdamas (ar nuoduodamas, kad tiki), jog naujame parlamente bus daugiau "širdingų" bendradarbiavimo su rusais šalininkų ir tuo atsipirkti nuo "tarimosi" dėl bendro gynimosi, bet rusai neatstoja ir dabar pats prezidentas Kekkonen vyksta net į Novosibirską pamatyti chana Chruščiovą ir jį atkalbėti nuo "tarimosi" bendrai gintis. Kaip jam seksis? O kodėl suomių nenori to tarimosi? Apie tai pakalbėsime kitą kartą.

APŽVALGA

LIEJA KATINŲ ASARAS

Sovietų Rusijoje eina Stalino nuvainikavimas. Stalino vardas naikinamas, kaip koks nepadorus daiktas. O ką apie tai kalba lietuviški komunistai Amerikoje?

Ką gi kalbės biedni siratos. Daugiausia tyli, o jei prasižioja, tai kalba kaip pagiriomis sirgdami. Stai vienas pavyzdys iš komunistų "Vilnės" 223 Nr.

"Kai Tarybų Sąjungoje vyksta destalinizacija, panaikini- mas asmeninio kulto likučiai ir tant Tarybų Sąjungoje buržu-

šiai jau biurokratizmo, tai visokioausio plauko atžagareiviai baigia užverti akis. Girdi, baisūs dalykai tenai dedasi! Kur tu matei, Staliną išniekina; Molotovą, Malenkovą, Kaganovičių sluoja į partijos!

"Jie be galo norėtų, kad Tarybų Sąjungos kompartijoje veistų visokie prisiplakėliai, avantiūristai, kad partija būtų išvesta iš marksizmo-leninizmo linijos principų, kad ji liautųsi buvus darbo žmonių kovos avan-

gardas. "Atžagareiviai mano, nyks-

NUOSIRDUS, BET ŠALTAS

Toks buvo dviejų buvusių prezidentų — Trumano ir Eisenhowerio susitikimas Trumano vardo bibliotekoje Independence mieste, Mo.

Socialistų kelias

Vidurio ir Rytų Europos Socialistų Unija savo Konferencijoje Romoje 1961 m. spalio mėn. 20-21 d.d. priimtoje veikimo programoje iškelia pagrindinius socializmo principus Rytų Europai. Joje reikalaujama tautinės nepriklausomybės, apsisprendimo laisvės ir demokratijos tautoms. Išeinant iš šių principų būtina, kad tautos turėtų respublikinę valstybinę valdymosi formą, kalbų ir spaudos laisvę, laisvą pasikeitimą nuomonėmis ir kritika, sąjungų ir susirinkimų laisvę, veiksmingas garantijas prieš policinį terorą ir visų svarbiausia, kad jos turėtų laisvą, laisvuose rinkimuose išrink-

azinio nacionalizmo atsparumui lygiagrečiai ten įvedamos demokratinės laisvės. Ir tas jiems baidi pabaisa. Vėria vyrai, bet nieko iš to neišeis."

Tai tiek turi pasakyti apie Stalino kruvinojo nuvainikavimą komunistų "Vilnės" vienas redaktorių S. J. Jokubka. Jei tikėti tam pusgalviui, tai Molotovas, Kaganovičius, Malenkovas ir, rodos, dargi Stalinas yra ar buvo "prisiplakėliai, avantiūristai" ir tuo jis išaiškina viską. 29 metus Stalinas buvo "genijus" ir galas žino dar kas, o dabar? Dargi nedakeptas Jokubka ant jo kapo seiliojasi. . . Tai daisygyvenome. Jokubka net sakosi žinąs, kad Molotovas, Kaganovičius, Malenkovas vedė partiją iš "marksizmo - leninizmo linijos principų". Kas tai per gyvuliukai tie "linijos principai", Jokubka kada nors turės klausiti Joniko, kuris visokias bolševikiškas gudrybes yra gerai išstudijavęs.

Valymasis nuo stalinizmo Sovietijoje eina gana rimtai, bet Jokubka, Jonikai, Mizaros ir Bimbos nesugaido Chruščiovo vingiuose ir todėl turi atsipirkti plepėjimais apie "asmeninio kulto" likučius ir "šiaip jau biurokratizmo" naikinimą!

O kur "destalinizacijos" galas? Apie tai lietuviški komunistai ir užsiminti bijo. Jie juk pritarė komunistų naikinimui Rusijoje Stalino laikais, o dabar turi giedoti iš kitokių kantičių ir nėra tikri, kad pataikins į "linijos principus," o todėl ir graibstosi kaip girti tvoros. Liūdna pašlėnėkų buitis!

Apie kitų Mizarovų ir Bimbovų pasisakymus prisiminsime kitą kartą.

ta parlamentą, kuris galėtų nuolatos tikrinti vyriausybės veiklą. Socialistiškai besitvarkančiose valstybėse turi būti garantuota demokratija, auklėjimo galimybės, nežiūrint į religiją, politinį įsitikinimą ir socialinę padėtį.

Programoj numatyta, kad valstybių ūkis būtų taip planuojamas, jog tuo pačiu metu būtų vystomos visos ūkio šakos, nedarant pirmenybių sunkiajai pramonei, kurios vystymasis galimas tik platus naudojimo prekių ir žemės ūkio produktų gamybos sąskaita. Stalininė ūkio politika, kuri nukreipė sovietų apsiginklavimui ir jų imperializmo plitimui padidinti, turi būti pasmekta ir atmesta. Ūkinis planavimas turi būti nukreiptas liaudies gerovei toliau kelti, visoms socialinėms priemonėms kiekvienoje valstybėje kiek galima didinti.

Ypatingai pabrėžiama tai, kad žemė turi priklausyti ūkininkams. Valstybiniai ūkiai turi būti išlaikyti tik tokiu mastu, kiek jie reikalingi žemės ūkio specializavimui ir mokslinio tyrimo darbams. Priverstinės prievolės turi būti panaikintos ir kiekvienam ūkininkui turi būti suteikta galimybė laisvai, savo nuožiūra realizuoti jo ūkio gaminius. Pabrėžiamas tas faktas, kad priverstinis kolektyvizavimas Rytų Europoje ypatinai nusikurdino valstietį, sumažino iki minimumo žemės ūkio pelningumą, vergišką darbo sistema visiškai prislėgė kaimo gyventoją.

Sovietinio kolektyvizavimo žala, atnešta į Rytų Europos kaimą, gali būti išgyvendinta tik tada, kai valstietis taps savo žemės šeimininku, kai jo ūkininkavimui bus suteikta plati ir tikra laisvė. Tačiau socialistiškai besitvarkanti valstybė negali likti nuosalyje nuo žemės ūkio. Vyriausybės pareiga nuolatos rūpintis žemės savininku, sudaryti visas sąlygas žemės ūkio darbams mechanizuoti, paversti ūkį aukšto pelningumo žemės ūkio produktų gamybos įmone.

Kapitalo sukaupimas socialistinėje valstybėje turi būti tapo apribotas, kad jis taptų viena iš pagrindinių priemonių valstybės ekonomikai vystyti, tačiau, kad jo papildymui dirbantieji nebūtų apipilėjami. Kas tokiu keliu einant gali būti sutauta, turint būti nukreipta o-

piusių socialistinių priemonių įgyvendinimui — butų, kelių, geležinkelių statybai, pramonės ir žemės ūkio produkcijos pagerinimui. Visos pramonės darbininkų išnaudojimo formos, kaip "socialistinis lenktyniavimas", ar stachanovinis darbas ir neapmokamos normos turi būti panaikintos. Socialistinė programoj visu griežtumu pabrėžiama, kad Rytų Europos šalims socialistinio ūkio sistema yra pati gyvybingiausia priemonė jų ekonominiams, politiniams ir visuomeniniams gyvenimui atstatyti ir išvystyti. Grįžimas prie kapitalistinio ūkio sistemos tose šalyse yra ne tik negalimas, bet ir nepageidautinas.

Socialistinė programa — tai dokumentas, kuriuo atsakoma į komunistinę doktriną. Joje nurodyti tikslų įgyvendinimas nebus lengvas. Tačiau kova jau prasidėjo, ir ji tęsis. Galimas dalykas, kad socialistinės santvarkos įgyvendinimas Rytų Europos šalyse vyks skirtingais keliais, tačiau kad ir mažiausias žingsnis kelyje į laisvę vienoje šalyje turi turėti gilų revoliucinį poveikį visiems kraštams. Remiantis šiuo teiginiu ir toliau visos socialistų partijos sieks dar glaudesnio tarptautinio bendradarbiavimo, savo kovą už laisvę tampriai rėd su visų tautų siekais, dės pastangas taikingos koegzistencijos politikai įgyvendinti, karo ir jungo kelias užkirsti, tvirtai taikai ir laisvei įamžinti.

J. GI.

TORONTO, ONT.

KLSD susirinkimas

Lapkričio 26 d., sekmadienį, 2 val. popiet Lietuvos ir Kanados Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Toronto skyriaus narių susirinkimas.

Nariams siunčiami pakvietimai, bet jeigu dėl antrąsį netikslumo ar kitų priežasčių paskvietimas nepasieks šių narių, tai pranešimais šiuo pranešimu pasinaudoti ir į susirinkimą atvykti.

Sekretorius

"SLUOTOS" JUOKAI

Vilniuje leidžiama "Sluota" šitaip juokiasi:

Nešalika komisija

Mūsų gamyklos butų komisija labai objektyvi: Kiekvienas komisijos narys stengiasi gauti butą ne sau, o tik savo geriems bičiuliams. Mat, patys nariai jau seniai apsirūpinę butais.

Kol vaikščiojo pėsti

Viena moteriškė sielvartingai pasakoja savo kaimynei:

— Kai vyras nusipirko motociklą, tuoj pakliuvo į ligoninę. Pasveikęs įsigijo "Pobiedą" ir atsidūrė kalėjime. Kol vaikščiojome pėsti — viskas buvo gerai.

Patikslino

Milicininkas: "Už naminės degtinės pardavinėjimą tamsta būsi nubaustas."

Pilietis: "Atsiprašau, čia visai ne naminė: ji gaminta miške."

KNYGOS JAUNIMUI

JORININKO SINDBADO NUOTYKIAI, idomūs pasakojimai jaunimui, 108 psl., kainas \$2.00
MELNYNĖ KARVELIAI, Aloyzo Barono apyskaitės vaikams, 69 psl., kainas \$1.50
NAKTYS KARALISKOSE, Liudo Dovydo apyskaitė, 168 psl., kainas \$2.00

Kas savaitė

Kongo painiava

Jau antri metai "gyvuoja" nepriklausomas Kongo respublika, bet tvarkos joje, kaip pas tuos senovės rusus, nėra nė už kapeiką.

Tvarkai palaikyti ir tvarkai įvesti Kongo vadai pasikvietė Jungtines Tautos, kurios nuskubėjo į Kongo raištus su 15,000 kareivių, su rinktųjų iš viso pasaulio. Bet tvarkos kaip nėra, taip nėra. JT "Riurikai" pasirodė bejėgiai Kongo respubliką sutvarkyti.

Jei niekas nebūtų kišęs savo nagų į Kongo raištus, šiandieną kuri nors grupė ten jau būtų paėmusi valdžią, o gal visa ta respublika būtų subyrėjusi į kelias dalis ir gyventų ramybėje. Nelaimė Jungtinių Tautų organizacija norėjo sutrukdyti, kad nieks ten nesikištų, o todėl pati įsikūdo ir dabar įklumpo į Kongo balą, kaip muselė į išrūgas ir nežino, kaip išbristi ir ką daryti.

Kol Amerika moka pinigų, Jungtinės Tautos "gelbės" Kongo, o kai Dėdei Samueliui pakrys mokėti, tada Jungtinių Tautų "armija" ir visokie "tvarkdariai" iš ten išnyks ir Kongo tvarkysis pagal savo papročius—kas stipresnis, tas valdys, o silpnesnieji klausys valdančiųjų.

Nelaimė ta, kad dabar jau gal per vėlu "nesikišti" į Kongo respublikos vidaus košę. Jei Vakarai nesikiš, rusai kišis, o jei vakarai ir rusai kišis, tai Kongo bus savotiška Ispanija, kur visi po truputį kaisiojo savo nagus, o ispanai liejo kraują. Kaip Jungtinių Tautų organizacija bebandytų Kongo painiavą sutvarkyti, padorios tvarkos ten nebus, kol viena iš Kongo frakcijų nepašims savo priešininkus už gerklės ir gerai pakedens kudlas.

Nepriklausomybė

Kongo išsilaisvino iš kolonialinio jungo, bet nepriklausomybė ten atėjo su netvarka, skerdynėmis, vaidais ir visokiais trūkumais.

Kitose naujai nepriklausomybę atgavusiose ar gavusiose šalyse nepriklausomybė irgi nedavė žmonėms didesnių permainų jų gyvenime. Bent kol kas nedavė. Gal geriausiai paruošta nepriklausomam gyvenimui buvo Afrikos Ghana kolonija, bet laisvės reikalas ir ten tik pralaimėjo. Praeitą savaitę vienas politinis pabėgėlis iš Ghanos aiškino, kad kolonijos laikais Ghanoje buvo daug daugiau laisvės, negu nepriklausomoje Ghanoje. . . Tą pat, turbūt, gali pasakyti ir daugelio kitų nepriklausomų Afrikos ir Azijos žmonių. Turės praeiti nemažai laiko, kol nepriklausomybė ir laisvė reikės tą patį. Tai, žinoma, nėra argumentas prieš Afrikos ir Azijos tautų nepriklausomybę, bet verta atsiminti, kad nepriklausomybė ir laisvė nėra tas pats.

Ne be pagrindo ir mes lietuviai, kai kalbame apie būsimą nepriklausomą Lietuvą, kartu kalbame apie laisvą, demokratine Lietuvą, kurioje Lietuvos žmonės patys galės spręsti savo šalies tvarką.

Hans Kroll

Vokietijos ambasadorius Maskvoje yra diplomatas Hans Kroll. Jo vardas dabar skamba spaudoje kaip pagarsėjusios "muvių" žvaigždės ir tik todėl, kad jis, pasikalbėjime su N. Chruščiovu "beveik" surado būdą išspręsti Berlyno ginčą taip, kad visi būtų patenkinti.

Sovietų vyriausybė paskelbė, kad vokiečių ambasadorius Kroll pasiūlęs Berlyno ginčą baigti šitokiu būdu: Maskva pasirašo su rytine Vokietija taikos sutartį ir į ją įrašo, kad vakarinė Berlyno miesto dalis turi turėti laisvą susisiekimą su vakarine Vokietija. Vokietija iš savo pusės pripažįsta faktiškai rytinės Vokietijos valstybę ir tuo būdu visas Berlyno ginčas galėtų būti išspręstas.

Jei Berlyno ginčas taip galima išspręsti, tai reikėtų tik pasidžiaugti. Laisvas susisiekimas tarp Vakarų ir Berlyno vakarinės dalies yra viso sprendimo pagrindas. Jei susisiekimo laisvė būtų rimtai garantuota, visas reikalas atrodytų kitaip.

Bet greit po ambasadoriaus Kroll pasikalbėjimo su Nikita vakarinė Vokietija skelbė, kad ambasadorius Kroll neturėjęs teisės tokių pasiūlymų daryti, o todėl ir jo asmeniškai nuomonė nieko neriša ir nieko neišsprendžia.

Visas tas klausimas dėl Berlyno šią savaitę vėl bus aiškinamas Washingtone, kur atvyko Vokietijos vadas dr. K. Adenauer tartis su prezidentu.

J. D.

Visur tam linksma, kieno širdis linkma. O kieno širdis juoda, kaip juodos šito ežero vilnys, tai liūdina tam ir su jaunimu ir kunigo dvare.

V. Krėvė

Iš davatkos nei Dievui žvaikes, nei velniui šakės.

IDOMIOS KNYGOS ROMANAI

Juozas Švaistas: JO SUZADETINĖ, premijuota romanas iš Vinco Kudirkos gyvenimo, 394 psl. kaina \$4.00.

Alė Rūta, MOTINOS RANKOS, romanai apie motinos meilę, jos tikslą ir rūpestį išauklėti savo vaikus pilnais žmonėmis ir tikrais lietuviais, 397 psl., kaina \$4.00.

Vytautas Alantas: TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ, 462 psl., kaina \$4.50.

Jurgis Gliudus, ŠIKŠNO-SPARNIŲ SOSTAS, premijuotas romanai iš politinių emigrantų gyvenimo, 268 psl., kaina \$2.50.

Pranas Naujokaitis: UPELIAI NEGRIZTA I KALNUS, 509 psl., kaina \$5.00.

Vincas Ramonas: MIGLOTAS RYTAS, 166 psl., kaina \$2.00.

Tas knygas galima gauti Keleivio administracijoj 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RABO,
TAS DUONOS NEPRASO.

WORCESTERIO NAUJENOS

Mačiau tris kartas,
kartu dirbančias

Spalio 29 d. buvau SLA 2-sios apskr. suvažiavime Lowelly. Čia buvo trijų kartų atstovai — senųjų, naujųjų ateivių ir čia Amerikoje gimusių.

Malonu buvo kelias valandas pabuvoti jų tarpe.

Suvažiavimui vadovavo malonus, sumanus Leonas Paulauskas, sekretoriavo Juozas Gedmintas, banketui vadovavo taipgi L. Paulauskas su Vytautu Kapecku.

Ten susipažinau su Baltic Realty draudimo įstaigos So. Bostone savininku Vytautu Stelmoku. Tai gabus, išmokslintas žmogus. Jis buvo atvykęs kartu su Juozu Lekiu.

Jadvygą Tumavičienę ir mane suvažiavimas išrinko šitos seniausios Amerikoje lietuvių bendruomenės narių verbuotojais — organizatoriais. Prašome visus mums padėti.

Pradėsime rinkti
naujas valdybas

Kito mėnesio pradžioje organizacijos pradės rinkti valdybas kitiems metams. Visi sąmoningi nariai turėtų tuose susirinkimuose dalyvauti ir rinkti tokius asmenis, kurie nori ir sugeba darbą dirbti, o ne tuos, kurie įvirsūnes mušasi dėl garbės ar atlyginimo.

Graziai reikiamsi
sporte ir moksle

Sporte gražiai reikiamsi Alg. Garsys, Juozas Zaprackas, Brašiškis, Trumpaitis, Letukas, Tagmenas.

Moksle gabūs Julius Sviklas, J. Babrauskas, Violeta Matulevičiūtė, Joyce Šarkutė, Barbora Paleskiūtė, Karolina Truncaitė, J. Petkiūtė, Zuzana Zdanavičiūtė, Karolina Paskevičiūtė ir kt.

Kame bus Klubo namai

Nauji Lietuvių Klubo namai išaugs Vernon ir Whintrop gatvių kampe. Už sklypą ir dabar ten esančius namus sumokėta \$61,000. Jų vietoje bus pastatyti gražūs klubo namai.

Worcesteriečiai jų seniai laukia.

Centiniai išpardavimai

Lietuvai Remti Dr-jos centinis išpardavimas bus gruodžio 2 d., o Seniems žmonėms Gelbėti Dr-jos — gruodžio 9 d.

PO NAUJŲ METŲ "KELEIVIS" KAINUOS \$5

"Keleivio" leidėjai nutarė laikraščio kainą nuo 1962 metų pradžios pakelti iki 5 dolerių metams.

Per aštuonius metus laikraščio kainą išlaikėme keturius dolerius metams, bet visų reikmenų, kaip popierius, rašalas, miesto ir valstijos mokesčiai, visokie pataisymai, paštas, elektra, telefonas, mašinų dalys ir viskas kita žymiai pabrango, todėl už senąją kainą laikraščio leisti nebeįmanoma.

Laikraščio darbininkų uždariai yra labai žemi, palyginus su kitų darbininkų uždariais, bet ir juos reikėjo nors šiek tiek pakelti.

Tikime, kad skaitytojai supras, jog nelengva širdimi keliame laikraščio kainą, bet tą turėjome daryti. Prašome skaitytojus ir bičiulius ir toliau remti laikraštį, jį platinti ir jame bendradarbiauti.

Šiais metais laikraštį užsisakyti arba atsinaujinti galima senąja kaina.

"Keleivio" Leidėjai

KAI TRAUKINYS ĮVAŽIAVO Į NAMUS

Erie-Lackawanna elektrinis traukinys turėjo sustoti Peapack-Gladstone stoty, bet, matyti, dėl stabdžių sugedimo jis nesustojė ir trenkė į čia pat buvusį namą, kuriame maldinga Conover šeima ką tik buvo baigus: bibliją skaityti ir buvo išėjusi į virtuvę, dėl ko liko nesužeisti.

ATVAŽIUOJA J. GLEMŽA ti Vliko Vykd. Tarybai. Tas paregias tebečina ir šiandien.

Jau buvo minėta, kad į Vliko posėdžius lapkričio 25-26 dienomis New Yorke iš Vokietijos atvyksta Vliko Vykdamosios Tarybos pirm. Jonas Glemža, kuris padarys, be ko kita, pranešimą apie pavergtos Lietuvos gyvenimą.

Reikia manyti, kad J. Glemža aplankys ir vieną kitą didesnę lietuvių koloniją. Todėl ta proga pravartu tarti kelis žodžius apie šį tolimą svečią.

J. Glemža gimė 1887 m. Čipėnų valsč., mokėsi Mintaujos gimnazijoje, buvo veiklus 1905 m. revoliucijos dalyvis socialdemokratų eilėse, dalyvavo užpuolant Šiaulių kalėjimą, norėdamas išvaduoti politinius kalinčius, buvo suimtas, karo teismo nuteistas kalėti 1 m. ir 3 mėn., išėjęs iš kalėjimo gyveno Petrapily, baigė komercijos institutą, karo metu buvo Petrapilio lietuvių tremtiniamis šelpiti komiteto sekretorius, grįžęs į Lietuvą kariuomenės intendanto padėjėjas, iš kariuomenės pasitraukęs, pasinėrė į darbus kooperacijos srityje.

Jis yra vienas žymiausių Lietuvos kooperatininkų. Ypač jo dideli nuopatai piešininkystės srityje, jį organizuojant kooperatiniais pagrindais ir jos centru — Pienocentriui vadovaujant. Jis visą laiką buvo jo valdybos pirmininkas.

1940 m. pradžioje Pieno perdavimo bendrovių narių buvo 106,000. Tada žemės ūkio sodybų savininkų buvo 274,815, taigi kas trečias jų buvo pieno statytojas kooperatinėms pieninėms. Viso labo veikė 186 pieninės, iš jų 156 garinės, kuriose sviesto pagamindavo apie 15,000 tonų. Jį paimdavo Pienocentras ir, ką vietos rinkoje nesunaudodavo, išveždavo į užsienį, ten už jį gaudavo apie 50 mil. litų, tai yra apie 20% viso Lietuvos eksporto.

Visa tai buvo organizuota J. Glemžai vadovaujant. Veiklus buvo J. Glemža ir kitų kooperatyvų centrų vadovybėse, o pasitraukęs į Vokietiją — tenyščiu lietuvių tarpe. Prieš kelerius metus jam pavadė vadovau-

"MOSŲ LIETUVA"

Nuoširdžiai mylį savo gimtąją žemę Amerikos ir kitų kraštų lietuvių išveivai jau seniai pasigedo knygos, kurioje būtų aprašyta jų gimtosios vietos: miestai, miesteliai, bažnytkaimiai kaimai taipgi buvusieji dvarai, miska, upės, ežerai. Ir tikrai, negalint nuvykti ir asmeniškai aplankyti Lietuvos, būtų labai gerai po ranka turėti knygą, kurios puslapius skaitydamas galėtum pakeliauti po Lietuvą...

Šią mūsų išveivų mintį atspėjo kai kurie vyrai. Ir štai vienas jų, Bronius Kviklys, jau eilę metų sėdi prie įtempto darbo, ruošdamas Lietuvos vietovių aprašymą. Jis peržiūrėjo daugelį mūsų krašto bibliotekų, priėmė rinkinius, parsisiųsdino įvairių knygų iš svetimų kraštų, peržiūrėjo daug senų lietuviškų knygų ir laikraščių, apklausinėjo apie 150 žmonių, kurie gimė augo ir gyveno Lietuvoje. Iš surinktos medžiagos gimsta mūsų gimtosios žemės vietų aprašymai. Knygos paruošimas jau yra tiek toli pažengęs, kad kiekvienas ras daug ką domaus ir nežinomo apie savo gimtąją vietą. Turėdamas galvoje, kad vaizdai veikia nemaniau kaip geras aprašymas, autorius surinko apie 3,000 gražiausių Lietuvos vietovių vaizdų, kurių didelė dalis nauja ir nebuvo paskelbta mūsų spaudoje. Dauguma jų bus atspausdinti "Mūsų Lietuvoje". Taigi, skaitydamas apie savo gimtąją žemę, ne tik iš knygos puslapių pažinsi ją, bet matysi ir paveiksluose.

Suprantama, šios rūšies darbas yra nemenkas. Surinktos medžiagos jau susidarė didelės knygos. Vien tik rankraščių siekia 2,500 puslapių, o kur dar paveikslai, žemėlapiai? Iki šiol nusiūdrado leidėjo, kuris šią brangią medžiagą paskelbtų ir padarytų prieinamą eiliniams skaitytojams. Prieš kelerius metus šį darbą įvykdė buvo apsiėmusi Tėvynės Mylėtojų draugija, ėmusi teikti net prenumeraciją, tačiau ji, neturėdama savųjų spausdinimo priemonių, pagūgo. Dabar šią knygą išleisti ryžosi mums jau gerai žinomas Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Ka-

počius, išleisdamas šio veikalo 23 tomus, Krėvės raštus ir daugybę kitų knygų. Jis ruošiasi ir Br. Kviklio "Mūsų Lietuvą" išleisti greta šių svarbių darbų.

Tačiau vieno kito asmens pastangos bus bevaisės, jeigu jų nepašalins visa lietuviška visuomenė, užsisakydama iš anksto šį leidinį. Šiam reikalui J. Kačocius paruošė ir išsiuntinėjo specialų kvieslį. Kreipiamasi ir siuo raštu į mielus "Keleivio" skaitytojus: parsikvieskite į namus knygą, kuri bus jūsų tikras vadovas po visą Lietuvą! Iš anksto užsisakiusieji šį vertingą leidinį, vietoje \$15 kainos už vieną tomą, mokės \$10. Užsakymai (tuo tarpu dar be pinigų) siunčiami adresu: Lietuvių Enciklopedija, 265 C Street, So. Boston 27, Mass.

Jurgis Galinis

URUGVAJUS

Kalbama apie "kongresą"

Pernai gruodžio mėnesį Argentinos sostinėje Buenos Aires įvyko Argentinos ir Urugvajaus lietuvių katalikų kongresas, kurį kai kas skelbė buvus visų Pietų Amerikos lietuvių kongresu. Bet tai klaidinimas, nes nei Argentinos, nei Urugvajaus demokratines organizacijas jame nedalyvavo, o jei kas nors ir dalyvavo, tai katalikų jie buvo ignoruojami.

Minėtame kongrese buvo nutarta, kad kitas kongresas būtų suauktas Urugvajaus sostinėje Montevideo. Čia apie tai jau kalbama, bet Argentinos Lietuvių Balsas primena, kad jei ir šiame kongrese lietuvių bus skirstomi į sūnus ir posūnius, tai jis bus vėl ne visų lietuvių, o tik tam tikros jų dalies kongresas.

Komunistų jaunimo
suvažiavimas

Spalio pabaigoje čia buvo komunistų suvažiavimas jaunimo suvažiavimas, į kurį atvyko po keleto iš Argentinos ir Brazilijos daugiausia iš lietuvių kilusių tėvų lenkų, gudų ir kitų slavų vaikai, kurie kalbėjo, dainavo ir vaidino ispaniškai ir portugaliskai.

Lietuvių Komunistų Centras ta proga surengtame bankete, kaip visuomet, dalyvavo ir šeši Sovietų S-gos atstovybės valdininkai, kurie kalbėjo apie Sovietų S-gą, šlovingą komunistų partiją, bet ne žodžio apie Lietuvą ir lietuvių.

M. Krasinskis

LIETUVOS KVOTA

Per metus į JAV gali atvykti tik 384 Lietuvoje gimę asmenys. Tai Lietuvos kvota. Valstybės Departamentas praneša, kad š. m. rugpjūčio 1 dieną buvo užsiregistravę JAV vizai gauti 2,502 asmenys, Lietuvoje gimę. Iš jų 176 yra privilegijuoti, nes turi JAV artimų giminių. Lengva apskaičiuoti, kad artimų giminių JAV neturintiems teks laukti vizos gana daug metų.

Tremtiniai lietuvių gali atvykti be kvotos ir laukimo, deka, dėl įvairių priežasčių jie labai lėtai registruojasi. O privilegijuoti laikas baigiasi (1962 m. liepos 1 d.).

Akmuo ir be šaknų auga.

KAS NAUJO BROOKLYNE

MIRĖ J. TYSLIAVA

Lapkričio 11d. d. New Yorke širdies smūgis nukirto Vienybės redaktoriaus poeto Juozo Tysliavos gyvybės siūlą.

Lietuvių laikraščių redakcijų žmonėms šie metai ypatingai nelaimingi:

Kovo 9 d. Toronte mirė Tėviškės Žiburių redaktoriaus, žymus istorikas dr. Adolfas Šapoka; kovo 13 d. Chicagoje, kaip ir dr. Šapoką, širdies smūgis nukirto Margučio redaktorių dr. Bronių Dirmeikį; rugsėjo 7 d. Brooklyne mirė senosios kartos ateivis, Tėvynės redaktoriaus Mikas Vasil-Vasilauskas, o štai lapkričio 11 d. lietuvių laikraštinių šeima neteko Juozo Tysliavos.

Velionis gimė 1902 m. lapkričio 1 d. Geisteriškių km., Keturvalakių valsč., Vilkaviškio apskr. Į JAV atvyko 1932 m. ir čia beveik visą laiką redagavo (vėliau buvo ir leidėjas) Vienybę, kurį laiką ir "Lietuvos Žurnalą".

Velionis buvo ir poetas, išleisdamas net 7 savo eilėraščių rinkinius.

Velionio palaikai lapkričio 15 d. sudėginti Maspeth krematoriume.

Liūdinčiai žmonai Valeirijai ir sūnui Juozui reikiame gilią užuojautą.

LDD 7 kp. susirinkimas

Lapkričio 12 d. F. Bručo salėje buvo Lietuvių Darbininkų Dr-jos 7 kuopos narių susirinkimas. Kadangi pirm. B. Spūdienė neatvyko, tai susirinkimui vadovavo vicepirm. J. Rimavičius.

Antoinette Buivydienė, kuopos sekretorė, perskaitė paskutinio susirinkimo protokolą ir aukų J. Stilsono fondui sąrašą. Iš jos pranešimo paaiškėjo, kad be to, kas jau buvo skelbta, dar gauta: iš LDD 21 kuopos per N. Jonušką \$120; iš LSS 116 kuopos per F. Bronskį \$15; iš Kazanauskų, Union, N.J., ir P. Kriaučiuko, Miami, Fla., po \$10; iš detroitiečių Em. Umbrazenės, U. brazy, M. Juškos ir Ch. Martyno po \$5; iš patersoniečių A. Kalvaičio, K. Jankausko ir M. Strioko po \$1, K. Dulkienės, F. Budriko, K. Dibulskio po \$2 ir Ragausko \$4.

Iš viso per spalio mėnesį gauta \$185. Anksčiau gauta \$ 566.61, todėl iki minėto susirinkimo viso labo gauta \$751.61.

Kuopos delegatai pranešė apie LDD suvažiavimą Bostone. Jie, be ko kita, pabrėžė, kad bostoniečiai labai gražiai delegatus priėmė. Visada bostoniečiai ir bostonietės suruošdavo puikias iškilmes, bet šį kartą buvo ypatingai pasistengta. Delegatams pagerbti buvo suruoštas banketas, o suvažiavimą baigus, jie buvo dar kartą gardžiai pavaišinti.

Pasivažiinę delegatai turėjo progos ir žodį tarti. Savo kalbose jie pabrėžė, kad turime ypač kovoti su komunistais ir klerikalais, nes ir vieni ir kiti yra atžagarūs, demokratijos prieštai.

Susirinkimui pasibaigus,

luvo sumesta po dolerį kitą, pavaišinta pranešėjai už neblogus pranešimus ir pačių pasivažiavimą. Susirinkimas buvo gana gausus.

Kuopietis

NEW BRITAIN, CONN.

"Jaunuolių klubo" metinės

Spalio 19 d. Aukšinio jubilėjaus metų vyrų klubas minėjo vienerių metų sukaktį. Dalyvavo beveik visi nariai, viso 74, ir turėjome svečią iš Hartfordo Benediktą Vedeikį.

Klubo sekretorius P. Naunčikas padarė klubo vienerių metų veiklos apžvalgą. Svečias B. Vedeikis pagyrė New Britaino "jaunuolius", kad jie davė pavyzdį kitiems, ir linkėjo klubui sekmes.

Klubas įsteigtas 1960 m. spalio 30 d., pradžioje narių buvo 19, o dabar jau yra 75 ir kas mėnuo įsirašo naujų narių. Tas rodo, kad klubas buvo ir leidėjas) Vienybę, kurį laiką ir "Lietuvos Žurnalą".

Klubo nariai susirenka kiekvieną savaitę penktadieniais nuo 1 iki 5 val. vakaro. Jie susiję pasikalba, pažaidžia ir t.t.

Į klubo narius priimami visi be pažymių skirtumo. Klubas tikslas pagalbėti vieni kitiems. Jei narys susirga, jį lankome, mirus atsilankome į šermentis, dalyvaujame laidotuviuose, jei šeima nori, parūpiname ir grabnešius. Nario mokeskis tik \$1.00.

Mes kviečiame visus seno amžiaus asmenis rašyti klubo nariais.

Iki šiol klubui priklausė tik vyrai, bet nuo šiu metų spalio mėnesio pradėjo ir moterys rašyti. Jau įstojo 17 moterų.

P. Naunčikas

LAWRENCE, MASS.

J. Stundza išrinktas

John A. Stundza didele dauguma balsų išrinktas į Mokyklų tarybą trečiam terminui. Linkime sėkmės ir toliau dirbti miesto mokyklų labui.

Mirė J. Bajorūnas

Lapkričio 10 d. mirė Juozas Bajorūnas, ilgametis lietuvių tautinės parapijos kapų ir parko tvarkytojas.

M. Stanie

BLOCK ISLAND, R.I.

Atvažiuo daktaras

Apie 10 mylių nuo Rhode Island valstijos kranto esanti Block Island sala, kur gyvena apie 500 gyventojų, iki šiol neturi nuolatinio gydytojo. Dabar savaitgaliais ten nuvažiuoti sutiko dr. Bronius Apšega iš Mattapoisett, Mass.

Daktaro tėvai gyvena Roslindale ir yra Keleivio skaitytojai.

Pakalbinkim draugus, pažįstamus ir kaimynus užsisakyti "Keleivį." Siemot kainą dar tik \$4.00 metams.

LAUKIA VANDENS NUSEDIMO

Iš pavergtos Lietuvos

Tie patys poteriai,
tik iš naujos maldaknygės

Raudonosios davatkos te-
žino vieną maldelę, bet mal-
daknygės labai dažnai mai-
no.

Dabar jos visos meldžiasi
iš Maskvos atsiųstos maldak-
nygės — Tarybų Sąjungos
komunistų Partijos Progra-
mos. Ir nuostabu, kad visi
meldžiasi iš jos: ir mokslin-
inkai, ir dailininkai, ir mu-
zikai ir kiti. Tuo požiūriu
ten tikra lygybė.

Štai ir paskutinįjame
Lietuvos Tarybinių Rašyto-
jų S-gos žurnale "Pergalė"
iš tos maldaknygės meldžia-
si ir Mokslų Akademijos
viceprezidentas J. Žiugžda
ir tos akademijos lietuvių
kalbos ir literatūros institu-
to direktorius K. Korsakas,
ir liaudies dailininkas J. Mi-
kėnas, ir Muzikų S-gos pir-
mininkas St. Vainiūnas, ir
Akademinio dramos teatro
direktorius Pr. Treinsys, ir
kultūros ministerio pava-
duotojas.

Visiems jiems ta maldak-
nygė — tai "tokia vėliava,
kuri didingai iškeliamą vir-
šum visam pasauliui", kurioj
"moksliškai išanalizuotas
dabarties žmonijos vysty-
mosi kelias ir numatyta jos
artimiausioji ateitis", kad
tai "toks turiningas doku-
mentas, kad jis apima visą
rūdinį gyvenimą, visus
svarbiausius jo reikšinius,
paliečia visą mūsų pasaulė-
žiūrą, sujaukia giliausius
mūsų jausmus", K. Korsako
žodžiais tariant; kuri "ryš-
kia nušvietę tikslą, suteikė
jėgų didžiuliams žygdar-
biams" (J. Mikėnas); kuris
ir muzikų vadovą St. Vai-
niūną skatina pasižadėti
"žengti kartu su gyvenimu,
pateisinti partijos ir liau-
dies rodomybę didelį pasi-
keimą".

Naikina Stalino vardą

Ne tik Sovietų Sąjungoj,
bet ir kitose už Geležinės
uždangos valstybėse (išsky-
rus Kiniją ir Albaniją) sten-
giamasi nusikratyti Stalino
vardo. Visur keičiami miestų,
gatvių, aikščių, fabri-
kų ir kt. vardai, kurie turėjo ka-
nors bendrą su Stalino var-
du. Tas pats daoma ir Lietu-
voje.

Kaune didžioji centrinė
miesto gatvė—Laisvės Alėja
buvo pavadinta Stalino Alėja.
Dabar ji vadinsis Le-
nino Alėja. Kas šiandien
pasakys, ar ilgai?

Jaunimas nepasiduoda

Komunistai daug dėme-
sio kreipia jaunimui ir savo
eiles itraukti. Partijos na-
rio biuletenis įteikimas papras-
tai vykdoma kokių nors y-
patingų švenčių ar kitokių
vykių proga.

Toks įvykis buvo neseniai
pasibaigęs 22-asis kompar-
jos suvažiavimas, ir todėl
Vilniaus universitete naujų
partijos narių priėmimas
buvo organizuotas suvažia-
vimo dienomis.

Bet iš didelio debesies te-
buvo mažas lietus: tik du
studentai teįstojo į partiją:
A. Morozov ir L. Pažusis ir
vienas — J. Jarmolavičius
prasėsi priimti.

Karvės užtruko

Su nepaklusniais žmonė-
mis komunistai greitai susi-
tvarko, bet karvūčių ir kitų
nepaklusnių gyvulių jie ne-
gali sutvarkyti.

Štai ir Lietuvoj Centrinės Baltas balto nesutęs.

statistikos Valdybos virši-
ninkas Dubasov (iš kur at-
ibastęs?) sako, kad nuo
netų pradžios iš kiekvienos
carvės vidutiniškai pri-
melžta po 1,392 litrus pie-
no, o pernai jo buvo primel-
žta po 208 litrus daugiau.

Ir ką tu padaryti toms
almargėms, šėmėms ir kito-
kio plauko karvutėms? Nei
Sibira išsiųsi, nei į kalėjimą
uždarysi. O jei galvą nu-
ersi, dar mažiau pieno tu-
ėsi.

Nebijojo karvės nei Stali-
no kruviniojo, nebijo jos nei
Chruščiovo pleperio.

Simtas gavo garbės raštus

"Tiesą" lapkričio 11 d.
paskelbė šimtą aukštųjų mo-
kyklų darbuotojų, kurie "už
nuopelnus ruošiant specia-
listus ir aktyvų dalyvavimą
visuomeniniame gyvenime"
apdovanoti Aukšč. Tarybos
Prezidiumo garbės raštais.

Jų tarpe nedaug senosios
kartos. Iš jų paminėtini:
Kauno medicinos inst. pro-
fesorius B. Abraitis, Vil-
niaus univ. ekonomijos do-
centai M. Ragevičius ir M.
Gregorauskas ir katedros
vedėjas A. Gučas.

KOMUNISTŲ JUNGAS NEBES AMŽINAS

Pereitą kartą išspausdi-
nime J. Glemžos kalbą į
Lietuvą, pasakytą per Ro-
mos radiją. Čia spausdina-
me J. Vilčinsko, kuris kartu
su J. Glemža dalyvavo soci-
alistų kongrese Romoje:
(Elta) Komunistinė san-
tarka, kaip rodo pastarųjų
metų patyrimai, prieina
lipto galą. Ekonominė eks-
ploatacija ir tautų persekio-
jimas negalės ilgai trukti.
Žmonės siekia laisvės ir de-
mokratinės santvarkos, to-
kios kovoją ir Lietuvos so-
cialdemokratai.

Socialdemokratų konfe-
rencija priėmė naują pro-
gramą Rytų Europos kraš-
tams. Joje plačiai nušviečia-
mas mūsų kelias į demokrati-
nį socializmą, į santvarką,
kurioje kiekvienas žmogus
galėtų jaustis žmogumi, ku-
rioje darbininkas galėtų
naudotis savo darbo vai-
siais, o ūkininkas galėtų
laisvai šeiminkauti savo
nuosavame ūkyje.

Konferencija griežtai pa-
sisakė prieš rusų nacionalis-
tinę programą, kurią šiomis
dienomis priėmė Sovietų
Sąjungos komunistų kon-
gresas Maskvoje. Pagal šią
programą rusų komunistai
vra užsimoje išnaikinti visas
ne rusų tautybes dabartinės
Sovietų Sąjungos ribose,
priverčiant užmiršti savo
praeitį, savo tradicijas ir sa-
vo kalbą.

Lietuvių liaudis, pergyve-
nus carinės rusifikacijos
laikotarpį, dabar turi būti
pasiruošusi pergyventi dar
sunkesnius laikus. Lietuvos
Socialdemokratų partija
kviečia Lietuvos darbo
žmones — kolchozininkus,
miestų darbininkus ir tar-
nautojus, laikytis vieningai
šiuo mūsų tautai didelio pa-
vojaus metu. Mes sveikina-
me mūsų tautiečius Tėvynė-
je su tvirtu įsitikinimu, kad
mūsų tauta pagaliau nusi-
kratys vergijos jungo ir įsi-
jungs į pasaulio laisvųjų
tautų šeimą.

Vasario 16 gimnazijos šauksmas

Palaimingi visais atžvil-
giais buvo Vasario 16-sios
gimnazijos praėjusieji
mokslo metai. Apie ją buvo
daug rašoma ir dedama iš-
jos gyvenimo nuotraukų
spaudoje, ypač po p. Baciū-
no atsilankymo joje. Spau-
doje, susiurkimuose buvo
keliami ir svarstomi šio tai,
svarbaus jaunajai kartai
lietuvių bei mokslo ugdy-
mo židinio dabartinė būklė
ir ateitis. Buvo reikiama
įvairių nuomonių dėl jos ga-
limos reformos.

Gyvenimas gi ėjo savo
keliu. Būrelių vadovai su
nemažesniu uolumu, kaip ir
ankščiau, stengėsi surinkti
dolerines mėnesines aukas
iš savo būrelių narių, atskiri
asmenys bei vienetai (k.a.
bankai, klubai, draugijos)
teikė gausių aukų.

Iš 136 veikiančių būre-
lių: 79 veikė labai gerai,
17 gerai, 16 vidutiniškai, li-
kusieji — blogai, t. y. nepai-
sydami nei reguliarumo, nei
aukų kiekybės.

Iš būrelių, atskirų asme-
nų ir organizuotų vienetų
per metų laikotarpį (1960.
X.1-1961.IX.1) yra gauta
aukų 133.408,33 DM. Di-
džiai reikšminga buvo ir
BALFO maisto produktų pa-
rama.

Salia šios tauriųjų lietu-
vių duoklės prisidėjo dar ir
vietos Land'o pirmą kartą
suteiktoji Gimnazijos išlai-
kymui 30.000,- DM parama
ir padidinta iki 40.000,- DM
pašalpa bendrabučio remon-
tams. Taip pat ir Pabėgėlių
Ministerija pakėlė teiktąją
prieš kurį laiką pašalpą iki
2.000,- DM mėnesiui. Ap-
skritai reikia pabrėžti, kad
vokiečių įstaigos paskutiniu
metu pradėjo labiau domė-
tis bei įvertinti mūsų Gim-
nazijos reikšmę, kaip lietu-

vybės židinio ugdytojos.

Turint tai visa galvoje,
kas augščiau yra suminėta,
galima suprasti, kas teikė
Gimnazijai galimybės pra-
ėjusiais mokslo metais išsi-
versti be ypatingų sunku-
mų ir kodel tas laikotarpis
galima vadinti palaimingu.

Neturint tuo tarpu pasto-
vių pajamų šaltinių iš val-
džios įstaigų, vienintelis Va-
sario 16-sios Gimnazijos iš-
silaikymo šaltinis palieka ir
toliau laisvojo pasaulio lie-
tuvių aukos.

Pradėjus po vasaros atos-
tų tolimesnį mokslo metų
laikotarpį, Vasario 16-sios
Gimnazijos šauksmas kreia-
pamas vėl į savo užjūrio
brolius ir seseris lietuvių:
iš būrelių vadovus ir narius,
iš atskirus asmenis ir vienetus,
k. a. bankus, klubus,
organizacijas. Jei išvardin-
tieji asmenys ir vienetai pa-
rodys tokio pat aukingumo,
kaip per praėjusįjį mokslo
metų laikotarpį, tai ir atei-
tyje Gimnazija išsivers be
ypatingų sunkumų.

Būtų skaudu, jei tuo me-
tu, kada vokiečiai pradeda
mūsų Gimnaziją labiau
sėlti (jė pažadėjo net
300.000,- DM suteikti nau-
joms klasių rūmams staty-
ti), patys lietuviai liautųsi
ši vienintelę savo pilną
Gimnaziją remti ir, galėda-
mi vieno kito dolerio, ar dėl
kokio nors nepasitenkinimo,
leistų jai nustoti gyvuoti.

Gimnazijos Vadovybė pil-
nai tiki, kad šis pagalbos
šauksmas ras atgarsį tau-
riųjų lietuvių širdyse.

105-ųjų Vasario 16-sios
Gimnazijos moksleivių akys
ir širdys nukreiptos į Jus,
laisvojo pasaulio lietuvių!
Neleiskite jaunajai kartai
įstirpti svetimųjų jūroje!

Gimnazijos Vadovybė

Trys pulkininkai

(Lietuvos kariuomenės
dienos proga)

Pirmą kartą savo gyven-
ime sutikau pulkininką 1919
m. vasario 13 d. Tuo laiku
aš buvau dar vaikas, Aly-
taus pradžios mokyklos 4-
tojo skyriaus mokinys. Tai
buvo pulk. Antanas Juoza-
pavičius, pirmojo pėstininkų
pulko vadas. Jis buvo taikus,
nerodė didybės, nešaukė
"kulnis suglausk", negasdi-
no, nebaksnojo pistoleto
kamzdžiū į nosį ir negrasino
ištrauksias per pakaušį lie-
žuvį.

Šis pulkininkas buvo ge-
ras, dejas, jis buvo... negy-
vas. Jį sutikau kiauuliavir-
tyje ant lentų, "ratelinko"
Jasinsko sodyboje, prie Ne-
muno tilto Alytaus I-jo
mieste, kur jis, matyti, buvo
paslėptas nuo priešių. Jis ne-
avėjo blizgančių batų ir ne-
dėvėjo žvaigždeto mūduro,
tenkinosi vien keltėmis ir
marškiniais. Jo veidas buvo
ramus, atrodė, lyg jis mie-
gotų gilų miegą, o ant jo
smakro buvo dėmelė kraujo.

Antrą pulkininką sutikau
po daug metų, būdamas
studentas. Sunkios buvo stu-
dento dienos tiems, kurie
negaudavo paramos iš namų.
Laimingas buvo tas, ku-
ris gavo teismą ar policijos
nuovadą raštininko vieta,
gi daugumai reikėjo tenkin-
tis atsitiktiniais uždabiais.

Vienais metais man pasi-
taikė proga gauti raštininko
vietą Kulautuvos kurorto

direkciijoje, 21 klm. nuo
Kauno. To kurorto direk-
torius buvo pulkininkas Au-
gustauskas, Generalinio ka-
riuomenės štabo ūkio sky-
riaus viršininkas.

Paprastai visą savaitę jo
nematydavau. Jis atvykda-
vo tik praleisti savaitgalį.
Jau pirmą sekmadienį man
teko pažinti jo "kariską
drausmę". Dar man beval-
gant pusryčius, atėjo sargas
šaukti į darbą. Aš nustebau.
Kai atvykau į įstaigą, pulk.
Augustauskas pareikalavo
pasiaiškinti, kodėl laiku ne-
atvykau į darbą.

— Šiandien sekmadienis,
pone pulkininke, — aš atsa-
kiaiu.

— Jei direktoriui nėra
sekmadienio, tai ir raštinin-
kui negali būti, — paaiškino
man pulkininkas, gaunęs
dvi dideles algas. O man
kurorto direktoria mokoje
tik 120 litų per mėnesį ir tu-
rėjau dirbti 7 dienas per sa-
vaitę.

Vasarą sezonui pasi-
baigus, prasidėjo kurorto
gatvių statyba. Kurortas tuo
laiku buvo dar tik pradinėje
statybos stadijoje. Lėšos
gatvių statybai buvo gautos
iš valstybės Viešųjų darbų
fondo. Tos lėšos buvo duo-
damos neturintiems nuola-
tinio darbo darbininkams
aprupinti darbą, bet pulk.
Augustauskas nė vieno dar-
bininko prie gatvių tiesimo
darbų neprileido, pareikš-
damas, kad jie neturį arklų

ir vežimų. Į tiesiamas gatves
molį ir žvyrą suvežė ūkinin-
kai. Kuo turtingesnis buvo
ūkininkas, kuo daugiau tu-
rėjo arklų ir vežimų, tuo
daugiau uždirbo. Buvo to-
kių ūkininkų, kurie per vie-
ną savaitę uždirbo tiek, kiek
bernui mokoje už istisus
metus, o bedarbiai negavo
uždribti nė vieno cento.

— Nėra čia ko prasidėti
su skurdžiais (biednus jis
vadindavo skurdžiais)! Jei
jiems darbus pavesiu, tai
terliosis visą rudenį ir dar-
bo prieš žiemą neužbaigs, —
sakydavo pulk. Augustaus-
kas.

Kadangi už tokį mažą at-
lyginimą reikėjo dirbti ir
sekmadieniais, buvau jau
besirengias mesti darbą,
bet vieną dieną netikėtai
pataikiau pulkininkui žodį,
ir jis atsilėjo.

Grįžo pulkininkas išrau-
dusiu spraudu iš Raudon-
dvario, kur dalyvavo vais-
čiaus tarybos posėdyje (Ku-
lautuvos kurortas buvo Rau-
dondvario valsčiaus ribose).
Kadangi tuo metu įstaigoje
buvau tik aš vienas, tai jis
ir pradėjo tiesiai man "skus-
tis". Girdi:

— Iškeliau klausimą pa-
didinti kurorto reikalų ve-
dėjui algą. Kažkoks moky-
tojas išdrįso prieštarauti.

Nors taryba jo pasiūlymą
priėmė ir patvirtino, bet
pulk. Augustauskas vis dar buvo iš-
raudęs ir jaudinosi, kad
"kažkoks" mokytojas išdrįs
prieštarauti. Tą mokytoją
aš žinojau, todėl paban-
džiau pulkininką nuraminti.

— Tas mokytojas — ka-
rininkas, atsargos leitenan-
tas, pone pulkininke, — pa-
sakaiu.

— Aaa... Štai kame da-
lykas... Mane, tiesiog, nu-
stebino to žmogaus akipė-
iškumas. Nieks neprieštara-
vo, tik jis. Na, žinoma, ga-
lėjo... Kodėl ne... — nebaigęs
sakinio, pulkininkas, jau
kiek apimęs, užsidarė savo
kabinete.

Po šio pokalbio sekma-
dienį sargas jau neatėjo
šaukti mane į darbą. Šis
pulk. Augustauskas buvo neblogas.

Trečią pulkininką suti-
kau prieš pat karą Finansų
ministerijos kanceliarijoje,
kur tuo laiku dirbau. Tai
buvo pulk. Vitkauskas, da-
bartinės tarybinės Lietuvos
generolas - didvyris. Atvyko
jis leidimo užsienio valiutai
pirkti. Veiksmas užtruko
porą minučių.

— Štai raštas, prašau pa-
sirašyti, — ir viskas tvarkoje.
Netrukus mane pasisaukė
kanceliarijos viršininkas.

— Ponas pulkininkas la-
bai įsijėidė, kad tamsta ne-
parodei jokios pagarbos.

— Atsiprašau, pone vir-
šininke, aš jo niekuo neįrei-
čiau ir patarnavau labai
greitai. Jam neteko laukti
nė vienos minutės.

— Taip, taip. Žinau, bet
tamsta neparodei pagarbos.
Patarnavai kaip kokiam ei-
liniam piliečiui.

— Pone viršininke, tokių
nuostatų nėra...

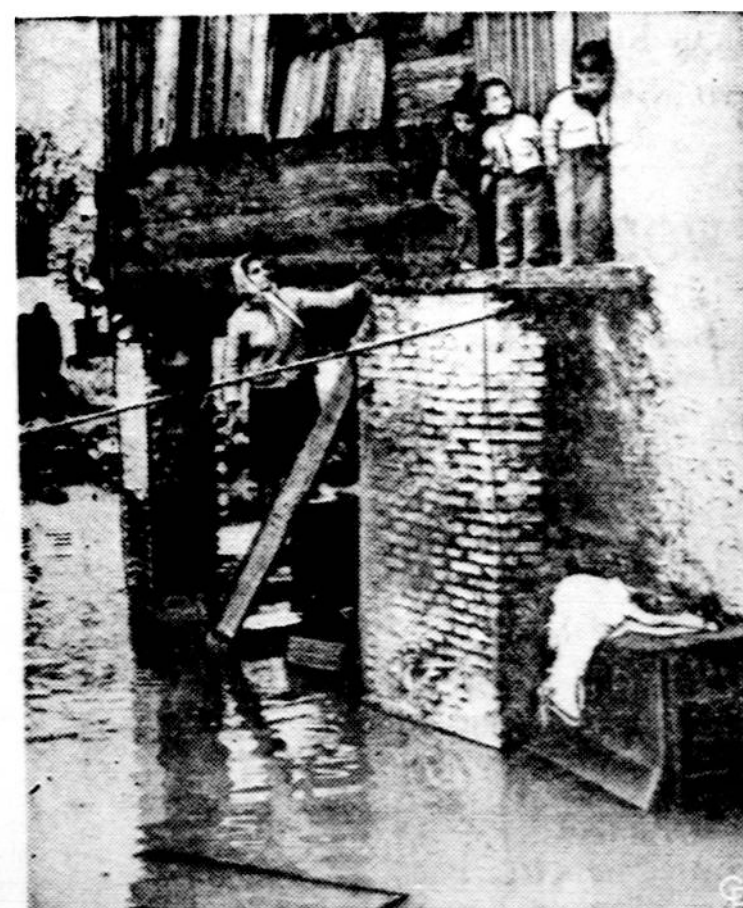
— Prašau man nekalbėti
apie nuostatus, — pertraukė
mano kalbą viršininkas. —
Tamsta labai puikiai žinai,
kas ir kaip turi būti daroma
ir ka aš turiu galvoje. Kaip
pasiklosi, taip ir išmiegos.

Prašau pasiaiškinti raštu.
Šis pulkininkas buvo blo-
gas.

St. Kriauciūnas

Šykštumas — kaip ugnis: kuo
daugiau dedi malkų, tuo karš-
čiau dega.

Vokiečių priežodis

Graikijoje siautė baisus viesulas, kuris sostinės Atėnų
priemiesčiuose sugriovė mažiausiai 3.000 namų, dėl
jo vanduo užliejo didelius plotus, žuvo 37 asmenys,
tūkstančiai sužeista. Vienos šeimos motina su 3
vaikais laukia, kada nusės jų namą užliejęs vanduo.

Konsulatas ieško

Bimbaitė, Verutė, iš Bimbi
km., Panemunėlio val., Roki-
škio aps.

Blazys, Antanas ir Kazimie-
ras, iš Lukšių km., Jurbarko
val., turėjo brolių Izidorij.

Cernius, Vytautas, Petro sū-
nus, gimęs 1926 m. Marijam-
polėje.

Dailidonis, Leonas, Aleksan-
dro sūnus, gimęs Panevėžyje.

Gurauskaitė, Ona, iš Grustės
km., Sedos val., gyvena Čika-
goje.

Jocėvienė - Andriuskaitė, Le-
vosė, ir jos sesuo Motuzienė,
Pranė, Prano dukterys, iš Paki-
pio km., Žaiginių val., Raseinių
apsk.

Pashko, Viktorija, jos sūnus
Jacob ir William, ir dukterė, gy-
veno 610 East 5th St. New
York, N. Y.

Petkaitė, Polionika ir Zosė,
Tamošiaus dukterys, iš Dunaus-
kių ar Urviškės km., Sedos val.

Petkus, Juozapas, iš Kulšėnų
km., Sedos val.

Petkus, Nikodemas, kunigas,
gyvenęs Klaipėdoje, išvykęs dolerį.

Amerikon prasidėjus Antra-
jam Pasauliui Karui.

Sekmokas, Pranas, gyvenęs
South Halsted St., Čikagoje.

Tendienė - Raliugaitė, Adelė,
gimusi Palangoje, vyras Ten-
dys, Martynas, ir jo brolis My-
kolas, abu gimę Alksnių km.,
Klaipėdos apsk.

Zukauskas, Simonas, jūreivis,
gyvenęs 250 Ten Eyck Street,
Brooklyn, N. Y.

Išskomei arba apie juos ži-
nanti tieji maloniai prasminti atsi-
liepti:

CONSULATE GENERAL
OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

TURIME LIETUVOS ISTORIJA

Dar turime dr. V. Sruo-
gienės Lietuvos istorijos ke-
lis egzempliorius. Tai di-
džiausia ir visiems supran-
tamai parašyta knyga, 947
psl., su trimis žemėlapiams
ir daug paveikslų. Kaina 12
gyvenęs Klaipėdoje, išvykęs dolerį.

ISEINA NEPAPRASTAI ĮDOMI KNYGA

Lietuvių Išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Tokios knygos pas mus dar nebuvo. Ji turi 512 pus-
lapių, gausiai iliustruota ir apima mūsų išeiviją visoje
Amerikoje — nuo Kanados iki Argentinos. Ji parodo, kad
išeivija prasidėjo 17-ame šimtetyje, bet pirmutinė jos
banga dingi; yra tik legenda, kad išsikėlė Amerikoje
mūsų tautos pastatė "Aušros" miestą, vėliau virtusį New
Amsterdamu ir dar vėliau New Yorku.

Taip pat sužinome, kad pirmieji lietuviai plaukė jū-
romis 3 mėnesius, ir išlipę Amerikoje rado ne aukso kal-
nus, bet sunkų vargą. Kai kurie jų iš New Yorko pėsti ėjo
Pennsylvanijon anglių kasti. Tenai prasidėjo pirmosios
kolonijos ir draugijos, ėmė kurtis socialistų kuopos, ku-
rios vėliau sudarė Sąjungą. Jie pirmieji pradėjo leisti
laikraščius ir kurti mokykles. Lygiagrečiai veikė laisva-
maniai ir kūrėsi parapijos. Bet kai vėliau ėmė savintis
mūsų katalikų nuosavybės, bažnyčiose prasidėjo muš-
tynės; dėlto sumanyta kurti nepriklausomas arba tautiš-
kas parapijas. Tarp vienių ir kitų ėjo smarkios rungtynės.

Bet išeivija rūpinosi ir Lietuvos likimu. Ji gausiai
aukojo pinigų caro valdžiai nuversti ir sudėjo milijonus
nepriklausomai Lietuvai.

Knygoje parodyta, kaip atsirado mūsų didžiosios or-
ganizacijos, kaip gimė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir
kodėl Amerikoje jai nesiseka. Bet tai tik maža knygos tu-
rinio dalelė. Medžiaga jai buvo renkama 40 metų. Patar-
tina kiekvienam ją įsigyti. Puiki knyga dovanoms.

Parduodama be pelno. Gražiais kietais apdarais kai-
na \$5.00; minkštais apdarais — \$4.00.

Užsakymus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway

So. Boston 27, Mass.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Sveikas, tėve! Ar vis dar tebeįvyksta ant manęs? — Zinai, Maiki, ateina Kalėdos, tai verčiau padaryk man užduotį. Gal nupirktai man kokį prezentą?

— Geras sumanymas, tėve, nupirksi puikią knygą, kuri šiomis dienomis išsispaudė. Ji vadinasi "Lietuvių išeivija Amerikoje" ir aprašo mūsų išeivijos gyvenimą, būdingąsias galybes, vestuves, pešynes ir taip toliau.

— Bet kad aš ant tokių knygų nelabai gramotnas, vaiki. Verčiau nupirk man kvortą šnapsalo Kaledoms.

— Tėvas zinai, kad šnapsas aš priešingas.

— Ale aš jį myliu. Gali ir knygą nupirkti, tai duosiu gėdinti, kad man pasiskaitytų. Jes, Maiki, nupirk šnapsą ir knygą.

— Ne, ne, tėve, šnapsas su knyga nesiderina.

— Tai kas, kad nesiderina, bet per Kalėdas reikia pasilinksinti. Zinai, kad Amerikoje Kalėdos būna markatos. Nei plotkelių, nei šližių, nei kisielių, ar nieko. Vot, Lietuvoje tai būdavo Kalėdos! Iš vakaro turėdavom kūčias, kurių ypač mergos laukdavo.

— Gal dovany laukdavo?

— Ne, Maiki, Lietuvoje tokios mados nebuvo; ale buvo kitokia mada — mergos spėdavo, ar po Kalėdų susilauks savo veselijų, ar ne. Būdavo, po kūčių bėga atsinešti malkų iš lauko — grieždavo visu glėbiu, o grįžioj suskaitėdavo pliauskas; jeigu išeidavo lygiai poromis, tai būdavo geras ženklas.

— O ką tai reikėdavo?

— Jeigu išeidavo poromis, tai reikėdavo, kad po Kalėdų merga susiporuos, kitaip pasakius, apsižens.

— Sakyk: susituoks, arba išteks.

— Plungės parapijoje, Maiki, mes tokių žodžių neįėjim, sakydavom: apsižens. Ale būdavo ir fonijų: kaitą mergina atsinešė glėbiu pasikinkęs, liokajai jam kasdien batus nušveičia, kuriai kasdien šviežius pyragus kepa ir medum tepa; jis maudosi piene ir miega siltom duknom. Vienu žodžiu, jis gyvena kaip tikras bagotvyras. Kai viską išpasakoja, pradeda gerti

mas, tėve?

— Matai, jeigu atneštos malkos išeidavo poromis, tai merginos bėgdavo laukan klausytis, kurioj pusėj šunys loja. Jų lojimas reikėdavo, kad iš tos pusės pirsliai atvažiuos.

— O ką reiškia pirsliai?

— Vot, Maiki, tu ir to nežinai. Aš jau ne sykį sakiau, kad tu savo školėj nieko gero neįmoksi.

— Bet ar tėvas negali to paaiškinti?

— Siur, Maiki, kad galiu. Lietuvoje pirsliai suvedavo jaunas žmones į ženybas. Matai, sename krauje žmonės ženijsi kitaip, negu Amerikoje. Čia pirsliai nereikalingi, o tenai be piršlių nė žingsnio. Kavalierius vienas pats pas merginą nevažiuos. Jį turi nuvesti pirslis, kuris moka gražiai pakalbėti ir biskį pameluoti.

— Tai reiškia, jis turi būti ir melagis, ar ne?

— Jes, Maiki, geras pirslis turi turėti gerą liežuvį. Nuvažiuos pas merginą tėvus, jis raidavei atsineša už stalo, pastato ant stalo bonką ir sako: ve, mieli tėveliai, čia yra gražus ir baltas jaunikis, kuriam yra reikalinga gera gėsdinė.

— Kad mokėtų geros duonos iškepti, baltos drobės išausti, karves pamelėti ir sūrį suslėgti. Jam patinka jūsus luktė, ir aš mislinu, kad jis taip pat patiks. Juk aš būdamas jau laikas ženyti, ba ko gi vertas viengungis vykas? Juk tai vistic, kaip ribukas be pypkės. O jūsus luktėrai reikalingas apiebtas. Nu, tai vot, čia yra butelis očiščenos, superkim magaryčias ir pradėsim ruošti veseliją.

— O kurgi būna mergina? Ar ji tose derybose nedalyvauja?

— Ji, Maiki, pasikavojus už durų klausosi, ką pirslis kalba apie jai peršamą kavalierių. O pirslis meluoja, kad tas jaunikis turi didelę dvarą, važinėjasi karietą su kurmonu, ketvertą arklių pasikinkęs, liokajai jam kasdien batus nušveičia, kuriai kasdien šviežius pyragus kepa ir medum tepa; jis maudosi piene ir miega siltom duknom. Vienu žodžiu, jis gyvena kaip tikras bagotvyras. Kai viską išpasakoja, pradeda gerti

— O kurgi būna mergina? Ar ji tose derybose nedalyvauja?

— Ji, Maiki, pasikavojus už durų klausosi, ką pirslis kalba apie jai peršamą kavalierių. O pirslis meluoja, kad tas jaunikis turi didelę dvarą, važinėjasi karietą su kurmonu, ketvertą arklių pasikinkęs, liokajai jam kasdien batus nušveičia, kuriai kasdien šviežius pyragus kepa ir medum tepa; jis maudosi piene ir miega siltom duknom. Vienu žodžiu, jis gyvena kaip tikras bagotvyras. Kai viską išpasakoja, pradeda gerti

— O kurgi būna mergina? Ar ji tose derybose nedalyvauja?

— Ji, Maiki, pasikavojus už durų klausosi, ką pirslis kalba apie jai peršamą kavalierių. O pirslis meluoja, kad tas jaunikis turi didelę dvarą, važinėjasi karietą su kurmonu, ketvertą arklių pasikinkęs, liokajai jam kasdien batus nušveičia, kuriai kasdien šviežius pyragus kepa ir medum tepa; jis maudosi piene ir miega siltom duknom. Vienu žodžiu, jis gyvena kaip tikras bagotvyras. Kai viską išpasakoja, pradeda gerti

— O kurgi būna mergina? Ar ji tose derybose nedalyvauja?

— Ji, Maiki, pasikavojus už durų klausosi, ką pirslis kalba apie jai peršamą kavalierių. O pirslis meluoja, kad tas jaunikis turi didelę dvarą, važinėjasi karietą su kurmonu, ketvertą arklių pasikinkęs, liokajai jam kasdien batus nušveičia, kuriai kasdien šviežius pyragus kepa ir medum tepa; jis maudosi piene ir miega siltom duknom. Vienu žodžiu, jis gyvena kaip tikras bagotvyras. Kai viską išpasakoja, pradeda gerti

— O kurgi būna mergina? Ar ji tose derybose nedalyvauja?

— Ji, Maiki, pasikavojus už durų klausosi, ką pirslis kalba apie jai peršamą kavalierių. O pirslis meluoja, kad tas jaunikis turi didelę dvarą, važinėjasi karietą su kurmonu, ketvertą arklių pasikinkęs, liokajai jam kasdien batus nušveičia, kuriai kasdien šviežius pyragus kepa ir medum tepa; jis maudosi piene ir miega siltom duknom. Vienu žodžiu, jis gyvena kaip tikras bagotvyras. Kai viską išpasakoja, pradeda gerti

— O kurgi būna mergina? Ar ji tose derybose nedalyvauja?

— Ji, Maiki, pasikavojus už durų klausosi, ką pirslis kalba apie jai peršamą kavalierių. O pirslis meluoja, kad tas jaunikis turi didelę dvarą, važinėjasi karietą su kurmonu, ketvertą arklių pasikinkęs, liokajai jam kasdien batus nušveičia, kuriai kasdien šviežius pyragus kepa ir medum tepa; jis maudosi piene ir miega siltom duknom. Vienu žodžiu, jis gyvena kaip tikras bagotvyras. Kai viską išpasakoja, pradeda gerti

— O kurgi būna mergina? Ar ji tose derybose nedalyvauja?

— Ji, Maiki, pasikavojus už durų klausosi, ką pirslis kalba apie jai peršamą kavalierių. O pirslis meluoja, kad tas jaunikis turi didelę dvarą, važinėjasi karietą su kurmonu, ketvertą arklių pasikinkęs, liokajai jam kasdien batus nušveičia, kuriai kasdien šviežius pyragus kepa ir medum tepa; jis maudosi piene ir miega siltom duknom. Vienu žodžiu, jis gyvena kaip tikras bagotvyras. Kai viską išpasakoja, pradeda gerti

— O kurgi būna mergina? Ar ji tose derybose nedalyvauja?

— Ji, Maiki, pasikavojus už durų klausosi, ką pirslis kalba apie jai peršamą kavalierių. O pirslis meluoja, kad tas jaunikis turi didelę dvarą, važinėjasi karietą su kurmonu, ketvertą arklių pasikinkęs, liokajai jam kasdien batus nušveičia, kuriai kasdien šviežius pyragus kepa ir medum tepa; jis maudosi piene ir miega siltom duknom. Vienu žodžiu, jis gyvena kaip tikras bagotvyras. Kai viską išpasakoja, pradeda gerti

— O kurgi būna mergina? Ar ji tose derybose nedalyvauja?

— Ji, Maiki, pasikavojus už durų klausosi, ką pirslis kalba apie jai peršamą kavalierių. O pirslis meluoja, kad tas jaunikis turi didelę dvarą, važinėjasi karietą su kurmonu, ketvertą arklių pasikinkęs, liokajai jam kasdien batus nušveičia, kuriai kasdien šviežius pyragus kepa ir medum tepa; jis maudosi piene ir miega siltom duknom. Vienu žodžiu, jis gyvena kaip tikras bagotvyras. Kai viską išpasakoja, pradeda gerti

Balsas iš apačios

Laisvos pastabos apie žmones, vietas ir įvykius, kuriuos pažinojau

STASYS GRIEŽE

(Tęsinys)

Kad geriau pažintume ano meto sąlygas lietuvių kalbai tarpai Eišiškių bažnyčioje, turime peržvelgti apžvalgą, kuri supė ją ir susipažinti su praeitimi.

D.L.K. Zygmantas Senis, prisikindamas Eišiškes Naujųjų Trakų priežiūron (prepozitūron) 1524 m., įsakė laikyti du kunigus, kurių bent vienas mokėtų lietuviškai pamokslus skaityti. Vadinasi, jau prieš 400 metų E. bažnyčioje lietuvių kalba buvo antaieilė, tik po dūka. Zinoma, ir vėlesniais laikais lietuvių kalbai sąlygos tik blogėjo, o ne gerėjo.

Prieš pirmąjį pasaulinį karą E. parapijoje buvo arti 13,000 tikinčiųjų. Tai bene didžiausia parapija visoje Vilniaus vyskupijoje. Jos ribos siekė iki 16 kilometrų (šiaurėje net Visincios upę); ir pats miestas Vilniaus - Lydos - Gardino trikampyje buvo didžiausias. Kaip jau mirėjau, jos ribose apstu dvarų, foliavarkų, okolių su namine lenkiška kalba. Iš čia yra kilusių didžiulės būrys lenkų pasauliečių, šviesuolių ir dvasiškųjų: gydytojų, inžinierių, teisininkų ir kitų. Mano atmintyje E. bažnyčioje buvo visa eilė primčių, o vieną vasarą net trejos, kai tuo tarpu kaimyninėse Valkininkų ir Kalesninkų atmenu tik po vienas.

Ir garsus Vilniaus kapitulos narys — aršus lietuvių priekas kun Liubiancas buvo eišiškiškis. Čia net paprastais sekmadieniais ketmagaryčias. Tokia yra žėnybų pradžia, Maiki. Tuo tarpu motina pasisaukia savo dukterį, piršlys supažindina ją su jaunikiu ir klausia, ar jis jai patinka? Bet mergina susisarmatina ir tyli. Tada motina sako, kad jodvi vienos nori apie tai pamislyti. Piršlys išsitraukia ir kitą bonką šnapsalo. Pradedą gerti iš naujo. Begeriant ir besigiriant, pradeda giedoti gaidžiai.

— Kodėl jie gieda?

— Seniau, Maiki, Lietuvoje žmonės dzeigorių neturėjo, tai dzeigorių atstovai gaidžiai. Kai žmonės šimieja, tai gaidžiai pradeda giedoti, kad jau čėsas keltis prie darbo.

— Bet pirsliai dar nebuvo žmige, tėve.

— Gaidžiai, Maiki, nežino, ar kas miega, ar ne. Ateira čėsas, ir jie gieda, kaip užsuktas budilninkas. Taigi, kai pirsliai išbūna iki gaidžių ir nesupranta išieiti, tai gaidžiai ateina ir sako piršliui: "Gal, ponu, noretumėt nakvoti? Ve jūsus kepurė ir botagas..."

— O ką tas reiškia?

— Tas reiškia, Maiki, kad gaidžiai jau varo juos namo. Ale jeigu piršlys turi gerą liežuvį, tai atsikerta: "Kad ir per naktį sėdėsimė, ale nakvoti nerakvosimė!"

— Tai visgi idomu, tėve.

— Jes, Maiki, veselijos Lietuvoje prasidėdavo su dideliu ceremonijom. Kitą sykį aš tau papasakosiu daugiau apie jas. Aš turėjau gerą armoniką ir vaikščiodavau po veselijas muzikantu, tai viską atsimeinu.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

— Sitaip besvarstydami emė klabenti klebonijos duris ir mįsmoje eilėje, žinoma, susidūrė su klebonu kun. N. J.

EKVADORAS TURI NAUJĄ PREZIDENTĄ

Carlos Jose Arosema, naujas Ekvadoro respublikos prezidentas, priima priesaiką. Jis buvo viceprezidentas, kai prezidentas Ibarra buvo karių nuverstas; kariuomenė nenorėjo, kad jis užimtų prezidento vietą, bet karo aviacijos 3 lėktuvai bombomis ir raketomis "įkėlė" jį į prezidento sostą.

Gintautu - Dzievaltovskiu.

Jis tada galėjo būti apie 60-65 m. amžiaus, tiesus, nesu-

rašęs vikaras - lietuvis atsiras, prazilės, kiek praretėjusiais plaukais, apie 1,74 mtr.

(5 pedų ir kokių 8-0 colų) aukščio. Lietuviškai kalbėjo

laisvai, išpažinėję klausė, bet viešai kalbancio ar pamokslą lietuviškai sakancio neteko girdėti.

Dabar, iš 50 metų nuotolio, galime jau šalčiau svarstyti ir jo padėtį: staiga užklyptas reikalavimų įvesti

oaznyčioje lietuviškas pamaldas, vargu ar galėjo vienu metu tai padaryti, nesu-

ėjęs į didesnę trintį su kurią ir lenkiška visuomene. Užtatai visą reikalą nukreipė į Vilnių.

Čia prisidėjo dar viena palanki aplinkybė: 1908 m. gale buvo išparduotas Gilvinskių foliavarkas, o 1909 m. pavasarį pradėtas skirstyti

vienkiemius pats Gilvinskių kaimas. Penki šio kaimo ūkininkai (visi kaip vienas

Moliai, o du netgi Motiejai, čia Mačiais vadinami) pri-pirko po sklypą, — trys po 8,

vienas 10 ir LE minimo Juodo tėvas 22 dešimtinės. Pirk-o ir mano tėvas, atsikėlęs

š Mįstūnų kaimo, Valkininkų vals.

Zemė pirktą su Vilniaus Zemės Banko pagalba, tai kol sudarė reikiamus popie-

lius, teko dažnai nuvažiuoti Vilnių. Tos kelionės buvo

anaudotos ir kurijai su me-morandumais aplankyti. Bet

je pradėti ne 1910m., kaip LE rašoma, o dvejas metais

ankščiau, nes Juozas Molis, aigės Trakų keturklasę,

1908 m. buvo paimtas į ca-o kariuomenę ir grįžo tik

1911 m. prieš Kalėdas. Tai buvo labai susipratęs ir

veiklus jaunuolis, turėjęs gražią rašyseną ir aštrų lie-

žuvi. Jis ir buvo vienas iš memorandumų sumanytojų

ir techninių vykdytojų. Grįžęs iš kariuomenės ir pa-

sisvečiavęs apie mėnesį lai-ko, išvyko į Maskvą, kur vė-

liau buvo vieno pašto virši-ninku, bet 1917 m. mirė.

Lenkškos nuotais kuri-ja ir kanceliarinė biurokra-tija sprendimą uždelsė. Tuo

tarpu parapijiečiai lietuvi-ai spaudė ne ką kitą, o klebo-ną. Prasidėjo nepasitenkini-

mas, priekaištai ir 1911 ar 1912 m. jis buvo iškeltas. Ir

jo įpėdinis, taipogi kartu ir dekanas, neaukštas, petin-

gas, tamsiaplaukis, apie 40 m. vyras, lietuviškai mokė-

jo, išpažinėję klausė, bet

višai niekada nekalbėjo ir jokių pagerinimų lietuviams

oaznyčioje nevedė. Ar ant-tas vikaras - lietuvis atsiras, prazilės, kiek praretėjusiais plaukais, apie 1,74 mtr.

(5 pedų ir kokių 8-0 colų) aukščio. Lietuviškai kalbėjo

laisvai, išpažinėję klausė, bet viešai kalbancio ar pamokslą lietuviškai sakancio neteko girdėti.

Dabar, iš 50 metų nuotolio, galime jau šalčiau svarstyti ir jo padėtį: staiga užklyptas reikalavimų įvesti

oaznyčioje lietuviškas pamaldas, vargu ar galėjo vienu metu tai padaryti, nesu-

ėjęs į didesnę trintį su kurią ir lenkiška visuomene. Užtatai visą reikalą nukreipė į Vilnių.

Čia prisidėjo dar viena palanki aplinkybė: 1908 m. gale buvo išparduotas Gilvinskių foliavarkas, o 1909 m. pavasarį pradėtas skirstyti

vienkiemius pats Gilvinskių kaimas. Penki šio kaimo ūkininkai (visi kaip vienas

Moliai, o du netgi Motiejai, čia Mačiais vadinami) pri-pirko po sklypą, — trys po 8,

vienas 10 ir LE minimo Juodo tėvas 22 dešimtinės. Pirk-o ir mano tėvas, atsikėlęs

š Mįstūnų kaimo, Valkininkų vals.

Zemė pirktą su Vilniaus Zemės Banko pagalba, tai kol sudarė reikiamus popie-

lius, teko dažnai nuvažiuoti Vilnių. Tos kelionės buvo

anaudotos ir kurijai su me-morandumais aplankyti. Bet

je pradėti ne 1910m., kaip LE rašoma, o dvejas metais

ankščiau, nes Juozas Molis, aigės Trakų keturklasę,

1908 m. buvo paimtas į ca-o kariuomenę ir grįžo tik

1911 m. prieš Kalėdas. Tai buvo labai susipratęs ir

veiklus jaunuolis, turėjęs gražią rašyseną ir aštrų lie-

žuvi. Jis ir buvo vienas iš memorandumų sumanytojų

ir techninių vykdytojų. Grįžęs iš kariuomenės ir pa-

sisvečiavęs apie mėnesį lai-ko, išvyko į Maskvą, kur vė-

liau buvo vieno pašto virši-ninku, bet 1917 m. mirė.

Lenkškos nuotais kuri-ja ir kanceliarinė biurokra-tija sprendimą uždelsė. Tuo

tarpu parapijiečiai lietuvi-ai spaudė ne ką kitą, o klebo-ną. Prasidėjo nepasitenkini-

mas, priekaištai ir 1911 ar 1912 m. jis buvo iškeltas. Ir

jo įpėdinis, taipogi kartu ir dekanas, neaukštas, petin-

gas, tamsiaplaukis, apie 40 m. vyras, lietuviškai mokė-

jo, išpažinėję klausė, bet

višai niekada nekalbėjo ir jokių pagerinimų lietuviams

oaznyčioje nevedė. Ar ant-tas vikaras - lietuvis atsiras, prazilės, kiek praretėjusiais plaukais, apie 1,74 mtr.

(5 pedų ir kokių 8-0 colų) aukščio. Lietuviškai kalbėjo

laisvai, išpažinėję klausė, bet viešai kalbancio ar pamokslą lietuviškai sakancio neteko girdėti.

duoti, o uždelsus jau būda-vo nelabai patogiu. Tai arba surūkydavo, ar stačiai numesdavo. Bet tai labai reti ir tik atsitiktiniai atvejai.

Ir ano meto periodinėje spaudoje buvo tam tikra priemaiša propagandos ar-ta stačiai autoriaus asmeni-ės nuotais. Kalbant apie

palankų asmenį ar įvykį, stengtasi iškelti, nudailinti, o nepalankius aprašyti tam-siom, sutirštintom spalvom. Paėmus jas nekritiškai, gau-nasi ne visai tikslus įvykio

aprašymas.

Šia proga noriu padaryti porą išnašų:

Vežionių kaimo vardo pirmas skiemuo vietoje ta-iamas trumpai, kaip veži-mas, vežioti, o ne vėžinti ar vėžauti. Taigi, turėtų būti

asoma "e", o ne "ė", kaip E parašyta.

Tai didelis lietuviškas aimas, caro laikais seniū-nijos vardas, 1913 m. rusiš-a pradžios mokykla, o nuo 1915 m. rudens iki 1918 m. galo Vilniaus Ryto Draugi-os įsteigta lietuviška. Vedė-s Kazys Simanavičius.

1915 m. rudenį stipriai pasipriešinęs vokiečių sau-valėm rekvizicijom ir už tai vieną ankstyvą rytą, spalio gale ar lapkričio pradžioje (datos neatsimenu), visi

gyventojai, dideli ir maži, vyrų ir moterų, apsiavę ir pasi, apsirėngę ir vienmarš-kiniai, buvo suvaryti galan

MOTERŲ SKYRIUS

VIENUOLIS

Medviagalio pilis

(Tęsinys)

Greit buvo nutiesta per balas, raistus ir Sietuvą ketas tiltų, iš Paršežerio atplukdyti plaukai, ir piliakalnio puolimas pagal karaliaus duotą ženklą prasidėjo iš visų pusių. Puolikai per griovius permetė savo prietilius, pristūmė plaukus su taranais ir sienų griautuvais ir pradėjo daužyti kalno papėdės sustiprinimus—zomatus. Žemaičiai iš pradžių paleido į puolikus vilyčių debesį, iš svilkinių apipylė juos akmenų kruša ir pasirinkdami emė smaigstyti ietimis taranų ir griautuvų aptarnautojus. Tuos, kurie persirisdavo per zomatus, pasitikdavo ilgakočiais kirviais, buožėmis, kalavijais. O kai puolikai pralauždavo zomatus ir pasidarydavo sienoje angą, žemaičiai pro tą spargą ridendavo nuo kalno girmų didumo akmenis, kurie traiskė apačioje priešą ir savo sunkumu daužė prietilius ir taranus. Kai zomatai jau buvo pralaužti keliose vietose, žemaičiai ant kryžiuočių prietilių permetė savuosius prietilius ir susiėmė vyras su vyru. Kryžiuočiai kovėsi pasikeisdami, tuo tarpu žemaičiai gynėsi be poilsio ir kreipė didžiausią dėmesį į taranus bei sienos griautuvus, stengdamiesi juos arba nustumti nuo plaustų ir vandenį, arba taip sugadinti, kad ne taip greit galima būtų juos pataisyti.

Greit grioviai prisipildė puolikų ir gynėjų lavonų, ir vanduo juose pasidarė tirstas ir raudonas. Kai vieni lavonai krito į vandenį, kiti grimzdė dugną, lyg užleisdami vietą naujiems. Kovėsi dieną ir naktį be atvangos. Kiekvienas žemaitis kovėsi prieš šešis priešus. Kryžiuočiams, čekams ir samdytinei kariuomenei vadovavo pats karalius, o žemaičiams, pasak priešų kronikos, dešimties pėdų aukščio karvedys. Kai piliakalnio apačioje buvo išgriauti visi zomatai, žemaičiai pasikėlė į kalno viršūnę. Kai ir kryžiuočiai prikopė pilies sienas, aršiausia kova užvirė iš naujo. Apšūtiems pylė nuo pilies sienų ant puolikų galvų deganti derva, verdanti akmenų, prikopusiems užberdavo akis karštais pelenais, smėliu, nublokdavo žemyn ažuolinius rąstus, tačiau puolikai, prisidengdami tam tikrais stogais "širmen", rausė kalno papėdę, kasėsi po sienomis ir griovė jas kitą kartą ir ant savo galvų.

Pagaliau dešimtą parą žemaičiai pristigo ridenamųjų akmenų, pristigo dervos, iššaudė visas vilyčias, sutrupino į priešų galvas ažuolines buožes ir iššvaistė ietis, bet pasiduoti gyvi nenorėjo. Čekų karalius iš naujo pasiūlė jiems pasiduoti ir pažadėjo likusiems piliakalnio gynėjams už narsumą dovanoti gyvybę. Karalius pasiūlė tik tada, kai pamatė, kad ir jo kariuomenė žymiai sumažėjo, o likusiems išsisėmė drąsa ir patvarumas, tuo tarpu jam reikėjo paimti dar keletą žemaičių pilačių, apgrobti kraštą, pasimedžioti kuo daugiau belaisvių ir dar pajėgiems pasirodyti Prūsijoje ir netuščiomis rankomis sugrįžti namo į Čekiją. Žemaičiai, kad galėtų prisikasti iš kalno akmenų, pasiūlė jam vienai dienai paliaubas padaryti—neva nukautiems palaidoti ir dėl sąlygų pasitarti. Karalius nesutiko ir, nedavęs žemaičiams nė atsikvėpti, vėl pradėjo pulti.

Pagaliau dvikaktą dieną sąjungininkai, paėmę pili, rado kalno viršūnę gynėjų lavonais ir krauju pažliugusią. Nukautųjų tarpe rado ir žemaičių vadą, dešimties pėdų žmogų—milžiną. Kai apie tai pranešė karaliui, ir jis susidomėjo nukauto milžinu ir užkopė į kalną jo pažiūrėti. Dievobaimingojo kryžiaus kario nestebino kalno viršūnės vaizdas. Nesidomėjo jis ir išlikusiais gyvais žemaičiais, kurie, susispietę venoje kalno kertėje, su panieka ir neapykanta žiūrėjo į laimėtojus. Nors jie dar ir buvo gyvi, bet retas kuris nebuvo sužeistas ir pritenktas; kiti, ir sveiki išlikę, iš nuovargio vos laikėsi ant kojų.

—Kur tas milžinas pagonis?—paklausė karalius.

—Štai, viešpatie, pažiūrėkite, kokios rankos, kokios kojos, o krūtinė—kaip erzilo. Tikras laukinis!

Karalius prisiartinio, apžiūrėjo lavoną iš visų pusių ir su pasibaurėjimu paspyrė jį koja. "Lavonas" staiga atgijo, stvėrėsi ginklo ir dar gulėdamas norėjo kirsti karaliui, bet ginklausiai išmūšė jam iš rankų ginklą ir jį patį sukapojo kalavijais.

Tėvai vienuoliai, palydėdami karalių nuo kalno, paklausė, kas daryti su išlikusiais gyvais žemaičiais.

—Visus išžudikite ir nė vieno gyvo nepalikite!—įsakė supykęs karalius.

—O kokių vardu prieš nužudant juos pakrikštyti?

—Nė vieno nepakrikštykite: tegul visi eina pragaran ir tegul juos ten per amžių amžius velniai mėsinėja! Prakeikite, ir visą savo mantą, ir maisto atsargas sudegino!—dar pridėjo karalius ir ranka davė ženklą žudyti piliakalnio gynėjus. Mat, jam gėda buvo su tokia mažu belaisvių skaičiumi pasigirti Prūsijoje ir pasirodyti Čekijoje.

TORTAS MARINAMS

Pedro Franchiolo stovi Paryžiuje prie savo iškepto 175 svarų torto, kuris skirtas JAV marinų 186 metų sukakčiai pažymėti. Viršuje JAV herbas ir Atlanto karinės sąjungos vėliavos.

KARTAIS LAIMĖ

Kartais laimė ir tai,
Kas esi iškentėjęs,
Kas tau draskė ir plėšė krūtinę perpus...
Juk atgija šaka,
Nors aplaužo ją vėjas,
Ir į saulę vėl kelia žaliuosius lapus.

Vėl žaliuoja
Ir žydi šaka sužeistoji...
Jai žydėjimas šitas
Brangesnis daugyšk,
Nes atlikė audras,
Nepalūžo, kovojo...
Ar gyvenime šitaip nebūna, sakyk?

Eugenijus Matuzevičius

Sukilimas vienuolyne

Visokių gražių "tetų" išskrido į Italiją, pasiryžūna ir vienuolynuose, bet gražiausias senesnių buvo

Skaisčiausias Marijos Širdies vienuolyne San Dona di Piave mieste (Italijoje, netoli nuo Venecijos): porą valandų vienuolynas buvo virtęs moterų vienuolių su vyrais vienuoliais ir su policija smarkaus mūšio lauku. Ta mūšio priežastis—šitų Kristaus sužadėtuosius ginčas, kaip dievobaimingiau savo viešpačiui tarnauti.

Minėtame vienuolyne buvo 18 vienuolių, jų viršininkė Marija Amata buvo labai griežta, ji reikalavo perdidelio pasiaukojimo iš savo pavaldinių.

Toki griežta tvarka vienuolės suskaldė į dvi dalis: 7 vienuolės palaikė savo viršininkę, o kitos visai pasireiškė savo nepasitenkinimą. Apie tai sužinojo ir vyskupas, kuris pranešė Romai. Iš ten atėjo įsakymas viršininkei važiuoti į vienuolyną Amerikoje, Ohio valstijoje, o jos vieton buvo paskirta Clara Sorge, motiniška moteris, kuri ir vienuolyno tvarką sušvelnino. Atrodė, kad taika viešpataus. Deja, naujoji viršininkė apsiriko. Ji nenumatė, kad 7 vienuolės liko buvusios viršininkei ištikimos ir pradėjo jos ilgėtis. Jos net davė Marijai Amatai telegramą: "Pratome, tuoj atvažiuok."

Marija Amata nieko nelaukdam sėdė ir lėktuvą ir apleido vienuolyną, jas pri-

Kai visi pilies gynėjai buvo išžudyti, karalius sukvietė į kalno viršūnę visus vadus, kunigus, vienuolius, ir visi drauge pagiedodavo pergalės giesmę, atlaikė šventas mišias ir padėkojo savo Dievui už pagonių nugalėjimą.

Vakare karalius surengė vaisės kalno viršūnėje vadams ir didikams, o apačioje ant prietilių—riteriams, broliams, broliukams, knechtams ir samdytinei kariuomenei, kurios skaičius taip sumažėjo, kad, kai vadai apžvelgė ją iš viršaus, nebesaldė pasidarė jiems ir pergalės puota.

(Bus daugiau)

glaudė našlaičių namuose, o Marija Amata vėl įvedė vienuolyną geležinę discipliną.

Pradžioje mēnuo iš Romos gautas pranešimas, kad Marija Amata ekskomunikuota, jos šalininkės iš ordino pašalintos.

Jos gavo apleisti vienuolyną ir Venecijoje iškoti prieglaudos. Mielasardingumo vienuolynas jų nepriėmė, bet švenčiausios Širdies seserų pensionatas davė joms vienos nakties prieglaudą, lėkštę sriubos, gabalėlį duonos. Netoli esantis drabužių pirklys aprūpino jas drabužiais, kuriais apsilvilkusios buvusios vienuolės pradėjo naują gyvenimą.

Koks likimas Marijos Amata, nežinoma. Spėjama, kad ji išvyko į Romą prašyti pasigailėti—leisti jai vienuolyną būti paprasta vienuole.

Skaisčiausios širdies vienuolynas dabar šeiminkauja Clara Sorge.

Tikrai neramius laikus gyvename, keičiant vienuolės—Kristaus sužadėtinės suklimus kelia.

MOTERŲ GYVENIMAS SOVIEJUOSE

Praeitą vasarą Lietuvoje lankėsi Chicago's biznierių Kazys Ūkelis. Dabar jis Naujienose dalinasi savo įspūdžiais.

Štai ką sako apie moterų "laimingą" gyvenimą komunistų pavergtoje Lietuvoje:

"Sunkiausia darba, mano manymu, Vilniuje dirba moterys—tęsė toliau savo įspūdžius iš "tarybinės" Lietuvos sugrįžęs Kazys Ūkelis, žinomas Chicago's biznierių ir lietuvių gerbiamas žmogus. — Išėdavau anksti į gatves pasivaikščioti, o moterys jau radosvau prie gatvės valymo darbų, kuriose sunkvežimius vertė ir vairavo sunkius trokus. Stovėjau, žiūrėjau į tas dirbančias moteris ir stebėjau. Turiu pripažinti, kad jos darbą atlieka skubai, griežtai ir gerai. Vilniaus gatvės švaros, švaros nei Vilniaus, nei Chicago's. Fos patios moters vasarą tris kartus tas gatves vandeniu laido, kad nedulkėtų.

"Mačiau moteris ir prie statybų darbų. Vienos cemento maišo ir velka į viršų, kitos ant nugaros plytas į antrą ir trečią aukštą nesė, o trečios plytas pačiam mūriniui padavinėja. Amerikoje moters tokių sunkių darbų nedirba, bet senoje Lietuvos sostinėje jos atlieka vyrių darbą. Mačiau sunkių darbų dirbančias moteris ir Maskvoje.

"Laukuose matėme moteris, kasandčias griovius ir tiesiančias naujus kelius. Miestuose jos dirbo prie gatvių valymo ir taisymo, prie naujų namų statybos."

O kiek jos uždirba taip sunkiai dirbdamos?

Ir K. Ūkelis patvirtina kas ir kitą jau sakytą: 30-

-60 rublių per mėnesį. O jei jos nori pasisiūti suknelę, už paprastos medžiagos jarda turi mokėti 7 rublius, o kiek geresnės—8-10 rublių. Moteriški bateliai kainuoja 30-60 rublių. Lašinių svaras kainuoja 1 rublis 20 kapeikų, todėl, kuri uždirba per mėnesį 30 rublių, už dienos uždarbį negali net lašinių svaro nusipirkti.

BRIDGEWATER, MASS.

A. Liutkuvienės sukaktis

Lapkričio 26 d. Anele Liutkuvienė, didelė Keleivio bičiulė, minės savo amžius 84 metų sukaktį. Linkime jai dar ilgų ramių metų!

PADĖKA

Gerb. V. Zlotkinei už atvirą, teisingą ir nuoširdų žodį straipsnyje "Nustokime melą" (Keleivio Nr. 40), reiškiant padėką ir pagarbą.

"Keleivio" skaitytojas
St. Kriaučianus
Swindon, Anglija.

Lengviau yra nupinti vainiką, negu rasti jam vertą galvą.
Goethe

IDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS
Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

VAIKO SVEIKATA, parašė dr. V. Tumėnienė, daug svarbių patarimų vaikų sveikatos klausimais, 136 psl., kaina \$1.25

DIENOJANT, "knygnešiu karaliaus" sūnaus Kipro Bielinio idomūs atsiminimai, 464 psl., kaina \$6.00

1905 METAI, Kipro Bielinio atsiminimų antroji dalis, 592 puslapiai, kaina \$6.00

ŽVILGNIS Į PRAEITĮ, K. Žuko idomūs atsiminimai, 477 psl., kaina \$5.00

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS, parašė Antanas Simutis, daugybė žinių lietuvių ir anglų kalbomis apie lietuvių visame pasaulyje, 464 psl., kaina \$6.50

LIETUVIŲ DAINOS AMERIKOJE, surinko ir suredavo Jonas Ralys, 472 dainos su gaidomis, Angliškai duotas kiekvienos dainos turinys, todėl tinka dovanoti ir lietuviškai nekalbantiems, 326 psl., kaina \$5.00

MAŽOJI LIETUVA, parašė M. Gimbutienė, J. Gimbutas, J. Lingis, J. Bala ir J. Žilėvičius, 326 psl., kaina \$5.00

LENGVAS BŪDAS ISMOKTI ANGLISKAI, Geriausias vadovėlis pradedantiems angliskai mokytis, duoda istoriją, angliskus pasakalius, 75 Cnt.

MARLBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-TEUGHT, M. Inkienė, geras vadovėlis lietuvių kalbos mokytis angliskai kalbantiems, 144 psl., kaina \$1.25

DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI, Populiari ir naudinga knyga šiuo dienu klausimams prastai, kaina \$0.50

NEMUNO SŪNOS, Andrius Valucko romanas iš 1935 metų Suvalkijos kinkinkų sukilimo prieš Smetonos diktatūrą. Pirmą dalį 380 psl., kaina \$3.00

NEMUNO SŪNOS, Andrius Valucko romano antroji dalis, 426 puslapiai, kaina \$4.00

LIETUVIŲ LAUDIES MENAS, jo meninių formų plėtojimosi pagrindai, Paulius Galanč, didelė knyga su daugybe paveikslų, gerame popieriuje, kaina \$8.50

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūra faktų šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug informacijų, 96 psl., kaina \$0.50

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, parašė Jonas Karys, labai daug paveikslų, 255 psl., gera popiera, kaina \$5.00

AR ROMOS POPIEZIUS YRA KRIŠTAUS VIETININKAS? Parašė kunigas M. Valadka. Svarbu suaiškinti, kaina \$1.20

MILŽINO PAUKŠTĖ, Ballo Sruogos trilogijos istorijos kronika, 73 psl., didelio formato, gera popiera, kaina \$2.50

KODĖL AS NETIKIU Į DIEVĄ? Atvira nuomonė, idomūs argumentai, kaina \$0.20

ALTORIŲ SESELY, V. Putino-Mylaičio romanas trijose dalyse. Autorius, pats buvęs kunigas, aprašo, kaip kunigas Vasaris išsidėjo kunigystę dėl moterystės. Visos trys dalys įrašytos į vieną knygą, kieti viršai, 631 puslapis, kaina \$6.00

Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

630 E. Broadway

So. Boston, Mass.

DAINA APIE DAGILIUKĄ

Padainuosim mes ant kelių
Apie mirimą paukštelį.
Ar pažįsti Kąž Puką?
Jis turėjo dagiliuką.
Tas dagiliukas čiuolbėjo,
Visi klausė ir žiūrėjo.
Dagiliukas mažai tvėrė,
Gryčios dūmais pasigėrė.
Dagiliukas greitai kripo,
Paplavėnės ir nustojo.
Pukienė ėmė raudoti,
Kad nebuvo kam giedoti.

Atsirado viens meilingas —
Tam pagrabe reikalingas.
Visus kaimynus suprašė,
Grabą dirbo, lėtas tasė.
Tom mergiotėm už pakarą
Pirko už tris rublius skarą,
Litanią atgiedojo,
Sode sniege pakavojo.

Šią dainą pokyliuose mėgo
dantuoti "daraktorius" Mykolas
Jokubaitis iš Vadoklių. Iš dabartinėje Lietuvoje jau atsuntė
Veronika Jokubaitytė-Ruzgienė
savo anūkei Vidai Zvirgzdaitei,
o ši dėdės Mykolo broliui A. J.
Jokubaičiui, kad šis galėtų įdėti
į savo šeimos rinktinę kūrybą —
Vadokliai.

Kur girdėjai gaidžius lojant,
šunis giedant!

DZIAUGIASI

Trijų metų Michelle Delora
džiaugiasi gavusi gražų katinėlį.

VIETINĖS ŽINIOS

Sandariečių padėka Mockus apleidžia ligoninę

Sandaros Moterų Klubas lapkričio 5 d. surengtas naujų banketas buvo visais žvilgsniais sėkmingas. Našlių karaliene buvo išrinkta Helen Gudonienė iš So. Bostono, o ji pasirinko karaliu Vinca Pigagą iš So. Bostono. Palydovėmis išrinktos: K. Mikėnienė iš Dorchesterio, Jean Šarpienė iš N. Weymouth ir M. Vecbaliene iš Brocktono. Seniausiai našlaujančia (45 metus) pripažinta Veronika Rūšienė iš Norwoodo.

Reiškiamie mūsų viešą padėką visiems, teisėjams—Br. Kontrimui, p-niai M. Young, p-niai Kasperienė, I. Harringtonui ir J. Kasperui. Reiškiamie širdingą padėką Jurgiui Kropui, Rokui Žukauskui ir And. Vadelui už suteiktą mums paramą banketo reikaluose.

Acū laikraščiams Keleivui, Sandarai ir Tėvynei. Acū visoms ir visiems, prisidėjusiems prie našlių banketo pasisekimo.

Klubo Valdyba

Latvių šventė

Lapkričio 18 d. Bostono latviai minėjo Latvijos nepriklausomybės 43 metų sukaktį Boys Latin mokyklos salėje. Juos ta proga žodžių pasveikino Lietuvos Tarybos Bostono skyriaus pirmininkas adv. A. Young. Be jo, minėjime buvo ir būrelis lietuvių.

Padėka

Nuosirdžiai dėkoju visiems giminėms ir draugams, kurie dalyvavo mano mylimos sesers dukters Idos Chirun šermenyse ir laidojimuose. Acū visiems.

Eva Wytansky

Atidarytas požemio garažas

Penktadienį iškilmingai atidarytas garažas automobiliams po miesto sodu. Jis yra trijų aukštų ir visi žemėje, juose sutilps 1450 automobilių. Garažas buvo pradėtas statyti prieš metus, atsiėjo virš 7 milijonų dolerių.

Nešerti arkliai ir kieme suklups.

LAIMĖTA PRIEŠ SYLVANIA

PRAEITĄ PENKTADIENĮ J. SO. BOSTONO LIETUVIŲ PILIEČIŲ DRAUGIJOS KLUBA BUVO ATVYKUSI SYLVANIA ŠACHMATŲ KOMANDA, SUDARYTA IŠ ELEKTRONIKOS INŽINIERIŲ, TARP KLUBINĖMS RUNGTYNĖMS SU L. P. DRAUGIJOS KOMANDA. RUNGTYNĖS PASIBAIGĖ 3 1/2-1 1/2 LIETUVIŲ NAUDAI. TAŠKUS KOMANDAI PELNIJO ALEKSIŠ KLIMOVAS 1/2 (lygiomis su buv. Massachusetts valstijos meistreriu dr. Keilsonu), K. Merkis 1, 16-metis A. Leonavičius 1, J. Starinskas 1. Šiuokart tik vienam 16-metėčiui jaunuoliui Makaičiui teko pralaimėti.

DERA PABRĖŽTI, KAD PIRMOSĖS RUNGTYNĖS LIETUVIAI SUŽAIDĖ SU HARVARDO UNIVERSITETO LYGIOMIS, O DABAR LAIMĖJO PRIEŠ SYLVANIA. SYLVANIA GI PIRMOSĖS RUNGTYNĖS ĮVEIKĖ CAMBRIDGE ANTRĄJĄ. PO TŲ RUNGTINIŲ GLOBE RAŠĖ, KAD STIPRI SYLVANIA GALI BŪTI VARŽOVU DĖL PIRMOS VIETOS BOSTONE.

TARPKLUBINĖS BOSTONO P-BĖSĖS (METROPOLITAN CHESS LEAGUE) DALYVAUJA VIŠO 26 KOMANDOS. VYRIAUSIOJ KLASĖJ DALYVAUJA 6 KOMANDOS (JŲ TARPE LIETUVIŲ KOMANDA), A KL.—14 IR B KL.—6 KOMANDOS. VYRIAUSIOJ GRUPĖJ PIRMAUJA CAMBRIDGE I SU 2 LAIMĖJIMAIŠ. JIE ĮVEIKĖ BOYLSTON KLUBĄ 3 1/2-1 1/2 IR HARVARDĄ 4-1. LIETUVIAI TURI 1 LAIMĖJIMĄ IR 1 LYGIĄ, PO VIENĄ LAIMĖJIMĄ TURI SYLVANIA IR CAMBRIDGE II, HARVADAS TURI TIK 1 LYGIĄ, O BOYLSTON KLUBAS NET DU PRALAIMĖJIMU.

BOSTONO L. PIL. DRAUGIJOS JAUNŲJŲ ŠACHMATININKŲ KELIONEI J. AMERIKOS LIETUVIŲ PIRMENYBES CLEVELANDE LAPKRIČIO 23-25 DD. PAREMTI PAUKOJO: DR. A. KAPOČIUS \$10, BRONIUS BAJERČIUS \$10, JUOZAS VEMBRĖ \$10, K. MERKIS \$50. ŠACHMATŲ KLUBAS VISIEMS TARIA ACŪ.

Neserti arkliai ir kieme suklups.

Laisvės Varpas

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA

Sėkmadieniais 8-9 val. ryte AM Bangomis 1190 kilociklų FM Bangomis 105.7 megaciklų 18 WKOX, Framingham, Mass.

VEDEJAS—P. VIŠČINIS

47 Banks St.

BROCKTON 18, MASS.

Tel. Juniper 6-7209

Skautų pranešimas

Bostono lietuvių skautų "Žalgirio" tunto vadovybė praneša tėvams ir visuomenei, kad Bostone jūrų skautų vienetas "Nemunas" įsteigtas be lietuvių skautų vadovybės žinios ir pritarti.

Minėtas vienetas "Žalgirio" tuntu nepriklauso ir tunto vadovybė nesiima jokios atsakomybės už to vieneto vadovų ir narių darbus, elgesį bei pasekas.

Bostono lietuvių skautų "Žalgirio tunto vadovai."

Mus aplankė B. Bagočienė

Praeitą ketvirtadienį mūsų įstaigoje lankėsi Birutė Bagočienė, adv. F. Bagočiaus našlė, kuri iš Miami, Fla., atvažiavo pasisvečiuoti pas savo senus draugus Margaretą ir Stasį Michelsonus.

Iš Bostono viešnia išskrido į Phoenix, Ariz., savo dukters aplankyti.

Malonus tėvų banketas

Lituanistinės Mokyklos Tėvų komiteto metinis banketas lapkričio 19 d. sutraukė mokinį tėvų ir kitų mokyklos bičiulių beveik pilną didžiąją Lietuvos P. Drjos salę. Jį pradėjo pirm. Danasas, sveikino L. Bendruomenės pirmininkas P. Žickus.

Programą atliko visokio amžiaus ir pajėgumo mokyklos mokiniai, kurie smulkavo (A. Gineitytė, G. Karosaitė), pianu skambino (S. Paniko, L. Antanavičiūtė, G. Karosaitė), deklamavo skaitė (V. Šnekytė, D. Barūnaitė, Alg. Antanavičius, J. Jasaitis, G. Galinytė, V. Durickas, E. Subatkevičiūtė) ir dainavo (D. Kleinaite su V. Adomkaičiu).

Pabaigai jau buvęs mokinių, dabar studentas, Raimundas Žickus tikrai meistris kaip pasikaitė gustaitiška monologu (autorius tenka tik spėti, nes jis nebuvo paskelbtas, bet visi nusprendė juo esant A. Gustaitį)—Nuosmukis—kaip realistas ir modernistas piešė pasakotojo žmoną.

Programai vadovavo mokytoja Janina Ambrozijienė. Svečiai socialiai ir gardžiai vaissinai, šoko, loterijoje kiekvienas galėjo laimėti, žodžiu, buvo malonus ir turbut rengėjų kasai pelningas banketas.

Kas dėl to kaltas?

Prieš kelerius metus So. Bostono Broadway pasodino daug medelių, o kiek jų šiandien beliko? Stai Keleivio bloke tik ties Keleivio įstaiga ir dar du. Seniai nebeaugtų ir prie Keleivio, jei nebūt rūpintasi nulaužta kuola pakeisti, medelį priristi ir t. t. Bet nėra garantijos, kad koks nors išdykėlis ir dar išlikusiems medeliams žievės nenuskus ar juos nenulauš.

Vasarą dar likusieji medeliai beveik visi buvo apaugę stačiais piktžolių mišku, ir niekas, nei miesto valdytojai, nei savininkai, nesirūpino jų piktžolių nurauti.

Tai mažmožiai, bet visas gyvenimas susideda iš mažmožių ir pagal tą mažmožių tvarkymą galima spėti ir apie didesnių reikalų tvarkymą. Kame yra gera tvarka, ten ji ir mažmožiuose pasireiškia.

Naujas lietuvių advokatas

Lapkričio 16 d. Riman-tas Ivaška kartu su kitais 256 teisininkais Mass. vyr. teisme buvo iškilmingai prisaiškinti ir gavo diplomus advokato praktika verstis.

Adv. R. Ivaška yra ne tik teisės mokyklą baigęs, bet jis prieš tai baigė Bostono kolegijos verslo mokyklą, kas jam daug padės jo advokato praktikoje.

Sėkmės jam!

LLD Centras duos knygą

Lietuvių Darbininkų Drjos centro komitetas perėitą šeštadienį turėjo posėdį ir nutarė telkti pinigų savoms nariams duoti S. Michelsono greit išeinančią knygą "Lietuvių Išeivija Amerikoje". Reikia tikėtis, kad organizacijos skyriai ir atskiri nariai padės centro komitetui sutelkti lėšų knygai išsityti.

LDD skyriai ir atskiri nariai gaus platesnių paaiškinimų dėl knygos dalijimo nariams sąlygų. Visais organizacijos reikalais prašom rašyti centro sekretoriui N. Jonuskai: 15 Cotton St., Roslindale, Mass.

Viešnia iš Floridos

Šį pirmadienį mus aplankė mūsų laikraščio skaitytoja Margaret Chiras iš Miami, Fla. Ji seniau gyveno So. Bostone, o dabar jau mišiamietė, bet senų draugų ir giminėjų čia neužmiršta. Sakosi pabuvusi čia visą mėnesį, padėjo išleisti už vyro sesers dukterį, aplankė gimines Maine ir N. H. valstijose ir lapkričio 26 d. vėl grįžta į Miami.

Floridoj Mrs. Chiras gyvena 243 S W 2nd St., Miami 36, Fla. Jei kas nori pasinformuoti apie apsigyvenimą Floridoj, gali jai parašyti.

Viešnia atsinaujino laikraštį, paliko senam Tėvui puspalžiams ir sakė neužmiršianti Bostono.

Dėl šachmatininkų nuotaukų aiškinimo

Šachmatai lietuviškoje spaudoje dažnai pagarbiai minimi. Ir jų lietuviški žaidėjai susilaukia pagirimų ir pasigėrėjimų. Bostone K. Merkis dažnai yra minimas ir kaip žaidėjas, ir kaip organizatorius. Jis būna ir oficialus korespondentas, berods, "Drauge" ir "Dabininke." Turbut jo žinučių ir "Keleivyje" pasitaiko. Paprastai tos žinutės yra faktiško pobūdžio. Tačiau, jo ar ne jo rašytoj vienoje žinutėje pasirodė "asmeninės nuomonės" reiškinys. Tai yra, kad Gediminas Šveikauskas buvo "paveiktas" pralaimėjimo ir pasitraukė iš žaidimų vienoje rungtynėse. Jį mačiusiems Gediminas neatrodė paveiktas, o pasitraukimo priežasčių įvairių gali būti. Tik pats asmuo galėtų saukti savo priežastis. Kadangi rungtynės buvo asmeniškios, o ne komandos, tai, be paties pasitraukusio, niekas nenukentėjo. O korespondentui, matyt, kas nors pridėgė, kad jis gana neįprastai ėmė kito asmens nuotaukas aiškinti.

I tuos aiškinimus tuoju atsiliepė kitas korespondentas A. Zujus. Jis už karto pasiskelbė dvigaliu kalakutu. Tuoju viena galva ėmė aiškinti, kaip Gediminas Šveikauskas jautėsi: "kaip čia galėjo įvykti, kad aš ekspertas, Bostono čempionas, prakišau partiją ir tt., ir tt." o paskui kita galva bara Gedimino Šveikauską, kad toks galvojimas nesportiškas. Tuo tarpu abi galvos A. Zujui priklausio! Jis turėtų tik savo galvosena reikšti, o ne kitų.

Svarstant rimtai, niekas dėl to įvykio nenukentėjo. Patys jaunuoliai nesibara ir atrodo abu maloniai nusiteikę. Reikia jiems ir palikti jaunus nuotaukas. Senimas neturėtų jų gadinti.

D. G.

Amsiai išvyko į Georgiją

William ir Ona Amsiai, gerai žinomi Bostono ir apylinkės lietuviams draudimo ir nekilnojamojo nuosavybės verslininkai, išpardavė čia paskutines savo nuosavybes ir šią savaitę išvyko į Atlantą, Ga., kur jie turi pasistatę modernius namus ir prisipirkę daugiau nuosavybių. Jie yra ilgamečiai "Keleivio" skaitytojai ir jiems linkime malonios kelionės į pietus.

GREITESNIS UŽ KULKĄ

Majoras White bandomuoju raketiniu lėktuvu X-15, pakilęs didelio bombonešio pagalba, 100,000 pėdų aukštyje išvystė greitį 4,000 mylių per valandą, arba vieną mylią su ketvirtadaliu per sekundę. Vadinasi, jis skrido greičiau, negu šautuvo kulka.

Lėktuvas turėjo atlaikyti baisų karštį, kuris pakilo iki 1,000 laipsnių, besitiriant į oro dalelytes.

Tėvynės dūmas už svetimą ugnį šviesesnis.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

Gražų Lietuvos žemėlapi galite gauti Keleivio įstaigoj už 50 centų.

AMERIKOS IDOMYBĖS

Parašyta S. MICHELSONO važiuojant pažiūrėti Amerikos. Joje aprašoma:

Apie kelionę Aliaskon; Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatūra"; Išpūdziai iš Kalifornijos; Raudonmedžių imperija; Apie Hollywoodo žvaigždes; Kaip lietuvis vyną daro; Amerikos dykumos; Mirties klonis; Suakmenėjęs miškas; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltiniais, meškomis ir tt.; Grand Canyon tarpteklis; Išpūdziai iš Meksikos; Bulių kova; Pas mormonus: jų tikyba, praeitis ir dabartis; Ežeras, kuriame žmogus neskęsta; Neišmatuoti Texas valstijos turtai; Floridos vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabių požemių urvai; Upė po žeme; žuvys be akių... Ir daug, daug kitų idomybių! Su gražiais paveikslais.

Knyga jau išėjo. Užsakiusiems knygą tuoj pat siunčiame. Kaina 75 centai.

"KELEIVIS"

636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

(Atkelta iš 5-o psl.) BALSAS IŠ APAČIOS

klonėmis, Užuklonėse), tarmiškai — Zuklonės, nes čia prielinksnis "už" tariamas "žu" ir kai kuriais atvejais "žu": žu stalo, žu lango, žu tvoros, žu klonės.

LE prenumeratoriai, kurie skaitys šį straipsnį, be baimės gali šių kaimų vardus ištaisyti turimame LE V tome 406 psl. iš Vežinių i Vežionių ir iš Zuklonių i Užuklonių.

(Bus daugiau)

JUOZAS STALINAS

Šiandien, kada prieš 8 metus mirė Juozas Stalinas pačių komunistų paskelbtas didžiausiu žmogžudžiu ir jo lavonas išmestas iš mauzoliejaus Maskvoje, labai įdomu paskaityti Keleivio prieš 15 metų išleista knygelę —

JUOZAS STALINAS, ARBA KAIP KAU-KAZO RAZBAININKAS PASIDARĖ RU-SIJOS DIKTATORIUM Kaina 25 centai.

Knygelės autorius J. Pili-pauskas JAU TADA STALINĄ APIBŪDINO TAIP, KAIP ŠIANDIEN JI VADINA patys komunistai, nors ir veda tą pačią Stalino politiką. Įsigykite tą knygelę!

KAS MOKA VAIRUOTI MASINĄ?

Paieškau vyro, kuris mokėtų vairuoti automobilį, reikišios keliauti. Daugiau žinių per laiška.

Mrs. A. Dovedenas 221 Ashburnham St. W. Fitchburg, Mass.

Vedybos

Noriu susipažinti su lietuviu moterimi nuo 60 iki 65 metų amžiaus, kad būtų kiek pasiturinti. Aš turin savo namus. Daugiau žinių laišku. Rašyti: Petras Kubilius 1500 W. 67th Street Chicago 36, Ill.

SPECIALISTAI

Persiųsti pinigų į S S S R Venietelė turinti leidimą ir bondyta—turinti užstatą.

PERSIUNTIMUI TARNYBĄ

Pilnai garantuojama Klausk smulkmenų:

GRAMERCY 744 Broad Street NEWARK, NEW JERSEY Įsteigta 1947

MES NESĖME LAISVĖ

Hamiltono bendrovė Rūta dailiai atspausdino PETRO K. PLESKEVICIAUS atsiminimus MES NESĖME LAISVĖ. Knyga gražiai išleista, turi 139 puslapių. Joje aprašyta Pirmo Pasaulinio Karo pradžia 1914-1915 mm. lietuvių gyvenimas po rusų caru, vokiečių okupacija ir LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES paskelbimas, savanorių gyvenimas, mūšiai karo lauke su Lietuvos priešais—bolševikais, lenkais ir bermontininkais. Idėjas svarbesnių mūsų vietų žemėlapis ir autorius nuotrauka.

Knyg išleido pats autorius, Lietuvos kariuomenės savanoris—kūrejas ir laisvės kovų invalidas, Knyga įdomi, tinka visiems kaip seniams taip ir jauniems. Užsisakę šią knygą paremsite netekusį sveikatos Lietuvos karo invalidą. Knygą užsisakyti:

P. PLESKEVICIUS, 193 East Ave., No. Hamilton, Ont., Canada Pastaba: Už \$2.00 autorius atsiųs tą knygą ir pridės Michalos pranašystes.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

Jungia lietuvių bendram lietuviškam darui, auklėja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuviybę ir remia kovą dėl Lietuvos laisvės atities.

SLA GYVYBES APDRAUDA IKI \$10,000.

SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA IKI \$10,000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudęs gauna pilną apdraudus sumą.

SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas ateitai.

SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ apdrauda duoda pašalpos iki \$325 į mėnesį.

SLA apdrauda—SAUGI, NELIECIAMA ir NEPRARASTINA. SLA nariu galima būti nuo gimimo dienos iki giles senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopuose, kurios yra visose žymėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

MUSŲ ATSTOVO ANGLIJOJE NAUJAS ADRESAS

J. Venskunas
1 Stewart Street,
Mossend, Bellahill
Lanarkshire, Scotland.

Jieškojimai

Juozas Babilius gyvenantis, dr. gvyjuje ieško savo brolio Domjiko BABILIAUS, kilusio iš Balandzių kaimo, Erzvilko vals., Tauragės aps. Paskutiniu laiku jis gyveno 6332 So. Kedvale Ave., Chicago, Ill. Jis pats ar kas jį žino prašom atsiliepti šiuo adresu:
Juozas Babilius
Cno Castro 441 (Prad.)
Montevideo
R. O. Del Uruguay

Paieškau KONSTANTINO VENC-KAUS, kilusio iš Ylakių val., Gailaičių km. I Ameriką atvyko prieš 1-2 metų įsijaukint kara, gyveno ar tebegyvena So. Bostone.
Prašau atsiliepti jį patį, ar žinančius apie jį, pranešti jo adresą. Būsiu labai dėkingas. Yra žinių apie jo broli muziką Venckų Albina ir kitus gimus. Rašyti šiuo adresu:
Mrs. Delfina Tricys
919 W. 34th Place
Chicago 8, Ill. (48

SANDELIS VISOKIŲ ARBATŲ IR ŽOLIŲ

prieinamiausia kaina KATALOGAS

Dykai siunčiamas pagal pareikalavimą

PALANGOS TREJOS DEVYNERIOS

Yra acaulinis sutaisymas, susideda grynai iš šaknelių, lapų, žiedų, sėklų ir žolių. Kiekvienas kas tik nori būt visados sveikas, turėtų vartoti TREJANKĄ, nes tai geriausias vaistas nuo dispensijos, vidurių užkietėjimo, nevirškinimo, stokes apetito, širdies supynimo, išputimo, pilvo sugedimo, reumatizmo, neuralgijos, kosulio, gerklės skaudėjimo, karscavimo, krupo, blogo ūpo, bendro nusilpimo, inkstų ir kepenų lizos.

Kaina su persiuntimu \$1.25 Visada gaunama pas:

FLORAL HERB COMPANY BOX 305, CLINTON, INDIANA Dept 5

PASTABA: Kartu su orderiu prisiųskite ir pinigų, nes kitaip orderių neįsipildysime. Kanadoje 50 centų ekstr.

DEMESIO LIETUVIAMS LAIKAS PRISIARTINO

Antras šventraščio Studijavimų tomas, 358 puslapiai. Knyga, kurioje aiškinama Biblijos pranašystės liečiančios mūsų laikus. Vienas skyrus ypatingai aiškina mūsų Viespaties Jėzaus antrąjį Atėjimą; kitame skyruije smulkmeniškai aiškinama apie Biblijos Antikristą. Kas jis yra, kur jis yra, kokie jo darbai, ir t. p. Knyga apdaryta tvirtais drobės apdarais. Kaina \$1. Užsakymus siųskite šiuo adresu: L. B. S. A. 212 E. 3rd Street Spring Valley, Ill. (52

MES ATLIEKAME... VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei Jums reikia —

- Biznio kortelių
- Spausdintų vokų
- Laiškams antgalvių
- Programų ar plakatu
- Bet kokiam pramogai biletu
- Draugijoms įstatų ar blankų

"Keleivio" spaustuve padarys Tamstoms viską ir prisius. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

